

Передові літописці сьогодення

Вітання Голови Верховної Ради України Володимира Литвина журналістам України

У цей день особливі слова вдячності звернені до тих, хто за покликом серця раз і назавжди обрав для себе шлях невтамованого пошуку, душевного неспокою, прагнення правди. Саме вашою натхненною працею формуються інформаційне розмаїття й змістовне ество медійного простору, саме ви відкриваєте суспільству плинну важливість подій і явищ, допомагаєте людській спільноті розуміти проблеми, осягати складнощі сьогодення. Ваші судження, коментарі, оцінки в багатьох випадках слугують суспільству орієнтирами й дороговказами в безкрайньому життєвому морі. Саме від вас часто залежать напрям і темп, за якими відбувається країна. Все це природно, оскільки перемоги, як і поразки, зароджуються й визрівають в людських головах. Маючи величезний вплив на уми та серця співвітчизників, утримуючи їх від зневіри та відчаю, пропагуючи позитивне мислення, ви здатні — і повинні — визначати цивілізований вектор України як в економіці, так і в суспільному бутті загалом.

► СТОР. 2

Благими намірами...

Тиждень тому інформація на сайті одного з інтернет-видань сколихнула суспільство. Виявляється, Прем'єр Юлія Тимошенко і лідер опозиції Віктор Янукович парафували попередньо великий договір про формування коаліції ПР і БЮТ. Минулого вівторка регіонали заговорили про необхідність такого «союзу» першими. А в середу, відкриваючи засідання уряду, про це сказала і Юлія Тимошенко. Щоправда, вона уточнила, що чекає широкої коаліції.

► СТОР. 3

Голова Верховної Ради Володимир Литвин (у центрі) з «голосоукраїнцями» (зліва направо) Наталією Яременко, Анастасією Сироткіною, Юліаною Шевчук, Володимиром Королюком і Сергієм Ковальчуком.

Журналісти фіксують миттєвості сьогодення, щоб нащадки могли створити об'єктивну й узагальнюючу картину подій, що часом потрясують не тільки світ, а й уяву. Для газетарів «Голо-

су України» єдиний законодавчий орган країни — основне місце роботи. Тут традиційно напередодні професійного свята журналістів відзначають їх нелегку працю.

КОРОТКО

- Сумське НВО ім. Фрунзе виготовило для Узбекистану обладнання на 55 мільйонів доларів.
- Томографом нового покоління поповнився Львівський діагностичний центр.
- Ралі «Чумацький шлях» відбудеться 5—7 червня в Херсонській області.
- На Тернопільщині знайшли 300-кілограмовий дзвін, вилитий у 1921 році.

(За повідомленнями Укрінформу).

Референдум узаконено

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 5 червня

Свою роботу народні депутати розпочали із розгляду в третьому читанні проекту змін до закону про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу. Знявши всі неточності,

пов'язані з урегулюванням питання про відведення земельних ділянок, обранці ухвалили документ 386 голосами. Таким чином вони постановили, що відчуження земель, необхідних для організації і проведення Євро-2012, відбуватиметься не за згодою власників, бо це призведе до невмотивованого збільшення витрат, а згідно з переліком, ухваленим Кабміном.

► СТОР. 2

ПОДІЇ

Канада хоче спростити візовий режим для нашої молоді

Міністр у справах сім'ї, молоді і спорту Юрій Павленко провів зустріч з послом Канади в Україні Даніелем Кароном, у ході якої сторони обговорили меморандум, що готується, між країнами про молодіжні обміни. Про це **повідомила прес-служба відомства**. Мінсім'ї зазначає, що документ, ініціатива якого була подана канадською стороною, спрямований на лібералізацію візового режиму в частині спрощення процедури одержання українськими громадянами віком від 18 до 35 років права подорожувати, навчатися і працювати в Канаді терміном до 1 року.

Юрій Павленко подякував канадській стороні за таку ініціативу і підкреслив, що підтримує укладання таких міжурядових договорів у молодіжній сфері, оскільки в Канаді проживає одна з найчисленніших українських громад.

Над заборонаю грального бізнесу ще попрацюють

Президент України Віктор Ющенко із необхідністю жорсткого державного регулювання грального бізнесу погодився, але проголосований депутатами закон про заборону останнього не підписав. Натомість разом зі своїми власними пропозиціями направив його для повторного розгляду Верховною Радою. На думку гаранта, нинішній «варіант» закону порушує надто багато питань. Масові звільнення, порушення прав підприємців, недоодержання державним бюджетом коштів — далеко не весь список негативних наслідків, які потрібно мінімізувати.

А тим часом у Дніпропетровську заарештували директора грального закладу, в якому в ніч на 7 травня сталася пожежа. Нагадаємо, тоді загинуло дев'ять осіб. І хоча остаточних причин трагедії ще не встановлено, начальник Головного управління МВС у Дніпропетровській області Анатолій Науменко переконаний: через недотримання умов протипожежної безпеки люди не могли не загинути. І винні в цьому, стверджує правоохоронець, мають відповідати по закону.

Президент вважає, що ситуація на ринку ядерного палива повторює сценарій газового шантажу

Учора під головуванням Президента України Віктора Ющенка відбулося чергове засідання Ради національної безпеки й оборони України. Прем'єр Юлія Тимошенко та її заступник Олександр Турчинов не брали в ньому участі, зате був присутній уже звільнений Верховною Радою міністр оборони Юрій Єхануров. До порядку денного засідання внесли три питання. Однак у відкритому режимі розглядалося лише одне: «Розвиток ринків паливно-енергетичних ресурсів у рамках реалізації Енергетичної стратегії України». І, відкриваючи засідання, Віктор Ющенко зазначив, що, по-перше, «провідна нафтова компанія України розтягнута, як Ісус Христос на хресті», оскільки, з одного боку, НАК «Нафтогаз України» «здійснює платежі в «дुтий» держбюджет, з другого боку, неплатежі стосовно компанії за всіма рівнями становлять 7 млрд. грн.». По-друге, Президент заявив про спроби монополізації ринку ядерного палива.

► СТОР. 7

Небесне в земному

Свято Трійці, або П'ятидесятниці (цього року 7 червня) церква відзначає як день свого народження. Незвичне чудесне явище, що трапилося при великій кількості свідків — сходження на Христових учнів Святого Духу у вигляді вогняних язиків, який, власне, і перетворив простих галілейських рибалок на апостолів — проповідників християнства, стало початком нової ери в історії людства. Людина отримала можливість духовного розвитку, звертаючись по допомогу до Бога.

► СТОР. 12

ВІТАННЯ

Передові літописці
сьогодення

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Професія журналіста вирізняється від усіх інших не лише особливою соціальною значущістю, але й невід’ємною творчою складовою. Знаючи ціну пера і слова, завжди помічаю і цінну журналістські удачі, творчі знахідки, публікації-відкриття. Із задоволенням читаю статті, нариси, розслідування, оцінюю авторські програми. Впізнаю багатьох з вас за стилем викладу, оригінальністю аналізу, парадоксальною образністю й метафоричністю. Широ поважаю ваш талант, бачу ваш величезний і до вичерпності ще не реалізований потенціал, який потребує делікатно-широї підтримки.

Але, окрім всього того, ви — передові літописці сьогодення, співтворці новітньої історії України. Вірю, її сторінки будуть викарбувані рядками, що вийшли з-під пера талановитих, вдумливих, високоморальних і чесних людей, яким небайдужа доля країни, її найближче грядущє й далеке майбутнє.

Пристрасна громадянськість, творчий неспокій, невситима жага правди — це ті нерозривні складові, з яких вибудовується професійна журналістика, журналістика, яка в результаті формує людину.

Від усієї душі зичу вам твердості та мужності у відстоюванні своїх принципів, натхнення та творчих знахідок, незалежної та незаангажованої позиції за будь-яких умов і за будь-якої влади.

Здоров’я, невичерпного запасу оптимізму та енергії, ясних ідей та вдалого втілення їх у життя!

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

Працівникам водного
господарства України

Прийміть найщиріші вітання з нагоди професійного свята — Дня працівників водного господарства.

Збереження водних ресурсів України, одного з найцінніших дарів природи, нерозривно пов’язане з соціально-економічним та екологічним благополуччям суспільства. На працівників цієї галузі покладена важлива і відповідальна місія — забезпечувати оптимальний водний баланс у природі, дбати про його запаси і якість, гарантувати нишнімому і майбутнім поколінням вчасне й безперебійне задоволення потреб у воді.

В українському суспільстві — в особливий пошани професіоналізм, самовідданість, енергійність, ініціативність та фахове сумління, якими завжди відзначалися працівники водного господарства. Саме ці високі чесноти дозволяли їм успішно долати численні випробування та негаразди, позитивно вирішувати найактуальніші проблеми галузі. Вони ж є запорукою і її майбутніх побутків.

Верховна Рада України завжди приділяла особливу увагу діяльності водногосподарської галузі, добре усвідомлюючи, що стабільна й наповнена її робота — гарантія повноцінної життєздатності суспільства. Задля цього український парламент і надає всіляко забезпечуватиме законодавчу підтримку розвитку водогосподарського і меліоративного комплексу, сприятиме підвищенню соціального статусу його працівників.

У цей святковий день зичу всім вам миру, добра, благополуччя, нових трудових звершень на благо українського народу, в ім’я держави.

Голова Верховної Ради України
Володимир ЛИТВИН.

Працівники відділу з питань звернень громадян апарату Верховної Ради України висловлюють глибоке співчуття завідувачу відділу Адамович Наталії Миколаївні з приводу тяжкої втрати — передчасної смерті батька
Лінкевича
Миколи Миколайовича.

Референдум узаконено

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 5 червня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Обмінявшись думками з приводу питань порядку денного, депутати доповнили перелік документів, які вони запланували розглянути в п’ятницю. Таким чином на обговорення парламентаріїв потрапив проект змін до календарного плану. Представники БЮТ та Партія регіонів наголошували на тому, що народні депутати заборгували виборцям. А в комітетах накопичилися сотні документів, готових до розгляду. Парламентарії від «НУ—НС» припускали, що додатковий тиждень потрібен парламентові виключно для того, щоб сформувати нову коаліцію і «проштовхнути» зміни в Конституцію. Голосуванням народні обранці лише висловили бажання працювати наступного тижня в сесійній залі. Так, у вівторок уранці відбудеться погоджувальна рада, а робочий тиждень у форматі засідань розпочнеться по обіді.

Затим увазі народних депутатів запропонували проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо запровадження автоматизованої системи документообігу в адміністративних судах. Його ухвалено 312 голосами. Учора парламентарії також прийняли в другому читанні закон про всеукраїнський референдум. За основу його взяли ще у вересні 2008 року. Однак досі зауважень до законопроекту не надійшло, тож його без поправок ухвалили 296 голосами.

Після цього в сесійній залі приступили до заслухання звіту тимчасової слідчої комісії з питань розслідування обставин порушення Конституції та законів України, прийняття протиправних рішень посадовими особами Київської міської ради та її виконавчого органу.

У своєму виступі голова ТСК Кирило Куликов розповів про зафіксовані комісією численні правопорушення, які поставили столицю країни на поріг техногенної катастрофи. За його інформацією, протягом трьох місяців діяльності комісія провела понад 30 засідань, на яких заслухали не лише чиновників, а й науковців та представників громадськості. Так встановлено, що Київ нині може потонути в нечистотах, бо

Ігор Шаров, Андрій Деркач, Андрій Ключев.

колекторна система в аварійному стані. Окрім того, місто зовсім не готове до можливих паводків. Зі слів Кирила Куликова, у столиці 1169 небезпечних об’єктів. Відповідальність за такий стан речей парламентаріїв покладає виключно на міського голову Леоніда Черновецького.

Народний депутат також поінформував, що столичну систему охорони здоров’я за останні три роки повністю розвалено. Місто «лідирє» у захворюваності на СНІД, туберкульоз і гепатит С. К. Куликов також звернув увагу на те, що нині громадськість Києва геть втратила вплив на комунальні активи. Натомість тарифи на послуги для людей підвищили втричі. Свій виступ парламентаріїв завершив гаслом про те, що столицю треба рятувати.

Під час обговорення думки в сесійній залі розділилися. На противагу тим, хто висловлював стурбованість викладеними фактами, були думки про упередженість доповідача. Приміром, Володимир Ярошук (ПР) стверджував, що із задекларованих засідань легітимними можна вважати заледве п’ять — решта відбувалася за участю двох-трьох осіб. Як результат, необхід-

ної кількості голосів постанова про ТСК не набрала. Комісії доручено підготувати новий проект постанови.

Після перерви депутати розглянули питання про звільнення з посади міністра оборони Юрія Єханурова. Валерій Писаренко з трибуни повідомив, що постанова про звільнення з’явилася внаслідок інформації, висвітленої на підставі перевірки, проведеної головним контрольно-ревізійним управлінням. Інформація про те, що для армії закуплялися продукти за завищеними цінами, земля незаконно відчужувалася, свідчить, що міністр оборони не відповідає займаній посаді, — наголосив Валерій Писаренко.

Під час обговорення народні депутати звертали увагу на те, що розгляду питань про звільнення посадовця мав би передувати звіт відповідної ТСК, не кажучи вже, що міністра оборони «відставляти» можна за поданням Президента. Однак, попри це, у сесійній залі знайшлося 363 народні депутати, які висловилися за звільнення Юрія Єханурова. Після цього парламентарії приступили до «різного».

Учора день народження відзначав народний депутат Петро Цибенко.
Надія СМІЯН.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Заборонено рекламу псевдоцілителів

Вечірнє засідання 4 червня

Під час вечірнього засідання народні депутати подолали вето Президента на зміни до Закону України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання». За словами заступника глави секретаріату Президента Ігоря Попова, цей документ було повернуто до парламенту у зв’язку з тим, що він не відповідає положенням Основного Закону держави, за яким Конституція України має найвищу юридичну силу. А саме, враховуючи, що за Основним Законом повноваження Верховної Ради визначаються виключно Конституцією, на чому неодноразово наголошував Конституційний Суд, то це виключає можливість парламенту шляхом прийняття законів визначати власні повноваження.

Натомість голова підкомітету Комітету Верховної Ради з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи Во-

лодимир Скубенко повідомив, що комітет рекомендує парламенту подолати вето Президента на цей закон. 337 народних депутатів підтримали пропозицію комітету.

Після цього Верховна Рада розглянула пропозиції Президента до Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо зайнятості членів особистих селянських господарств». Зокрема, Президент не погоджувався із новою редакцією статті 8 Закону «Про особисте селянське господарство», за якою члени особистих селянських господарств належать до категорії зайнятого населення за умови, що робота в цьому господарстві для них є основною, а розрахунковий місячний дохід на одного члена дорівнює або перевищує розмір мінімальної заробітної плати. Глава держави зазначив, що такий підхід не відповідає статті 24 Конституції, за якою громадяни мають рівні конституційні права і свободи та що не може бути привілеїв чи

обмежень за ознаками майнового стану. Оскільки Верховна Рада не змогла подолати вето Президента, то цей законопроект відхилено.

У цілому як закон було ухвалено законопроект про внесення змін до статті 21 Закону «Про рекламу». Ці зміни передбачають встановлення заборони на рекламу будь-яких товарів, котрі не належать до лікарських засобів, медичної техніки, методів профілактики, діагностики, лікування і реабілітації з посиланням на те, що ці товари мають лікувальні властивості, якщо вони не підтверджені у встановленому законодавством порядку уповноваженим центральним органом виконавчої влади з охорони здоров’я.

У першому читанні схвалено зміни до Закону «Про топографо-геодезичну і картографічну діяльність», які мають визначити чіткі правові засади топографо-геодезичної і картографічної діяльності. Також у першому читанні ухвалено законопроекти про вне-

сення змін до статті 8 Закону «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків»; про внесення змін до Закону «Про радіочастотний ресурс України»; про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо факторингу; про внесення змін до Закону «Про телекомунікації».

Також парламентарії ухвалили низку постанов про перейменування, присвоєння найменування та встановлення меж кількох населених пунктів. Зокрема, село Берестечко, що на Івано-Франківщині, перейменовано у село Берестецька Дзємброня, а селу на Луганщині присвоєно назву Калинник.

Окрім того Верховна Рада прийняла за основу постанову про рекомендації парламентських слухань на тему: «Шляхи реформування охорони здоров’я та медичне страхування в Україні».

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Не допустити
згортання демократії

Сьогодні в країні відбувається конституційний заколот. Про це на прес-конференції заявив народний депутат Павло Жебрівський. За його словами, не є проблемою те, що Партія регіонів і БЮТ вирішили створити коаліцію. Але якби вони об’єдналися для подолання кризи, то, мабуть, для суспільства це було б достатньо цікаво і перспективно. «Останнім часом на їхніх зустрічах жодного слова не було з випрацювання плану дій з подолання кризи, а насправді фактично пробують розділити владу на двох. Це є загрозою для країни, української демократії і, власне, для існування української незалежної держави», — зауважив він. Народний обранець сказав, що, оскільки Верховна Рада проголосувала за роботу в пленарно-

му режимі наступного тижня, то це значить, що Партія регіонів і БЮТ у вівторок збираються оголосити про створення нової коаліції. «Через це, хто, власне, може впливати на ситуацію і на підписання чи не підписання в такій формі коаліційної угоди, має подати свій голос для того, щоб не допустити згортання демократії в країні, для того, щоб все-таки змусити тих, хто називає себе політичними лідерами, думати не тільки про свій статус і своє місце у владі, а й про майбутнє країни», — наголосив Павло Жебрівський.

Сергій МЕЛЬНИК.

ОФІЦІЙНО

Микола ТОМЕНКО: Необхідно
посилити відповідальність
за використання електроструму
при здійсненні рибальства

Заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко вітає прийняття парламентом в першому читанні проекту закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України з питань мисливського господарства та полювання, охорони, використання і відтворення тваринного світу» (р. н. 1154), яким пропонується посилити відповідальність за порушення правил використання, утримання, придбання та збуту об’єктів тваринного або рослинного світу. «Браконьєрство в останні роки набуває таких загрозливих розмірів, що законодавці просто зобов’язані адекватно прореагувати прийняттям відповідних законодавчих актів», — підкреслив він.

М. Томенко вніс до профільного комітету свої пропозиції до даного законопроекту стосовно посилення кримінальної відповідальності за зайняття незаконним рибним промыслом, а саме — за рибальство з використанням вибухових, отруйних речовин та електроструму. «Засоби електролову буквально «стерилізують» водойму, вбиваючи і пошкоджуючи все живе в радіусі дії струму. Шкода від їх використання часом переважає інші фактори негативного впливу: забруднення стічними водами, пошкодження і засмічення берегів та ін.».

Благими намірами...

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Деякі ЗМІ почали говорити про зміну формату політичних сил у парламенті як про доконаний факт. Однак, попри обіцянки, обидві політсили прийняли рішення наступний тиждень зробити сесійним. Відтак акт проголошення нової коаліції відтерміновано.

Передумови і зобов’язання

Чи не вперше у п’ятиницю було оприлюднено офіційну позицію Партії регіонів. Заступник керівника фракції, один з учасників переговорного процесу Борис Колесніков дав широке інтерв’ю одному з підконтрольних регіоналам видань. Зокрема, він підкреслив: поява нової коаліції можлива лише після того, як будуть проголосовані у першому читанні зміни до Конституції. Тобто регіонали хочуть прискорити процес конституційних змін. Хоча таке положення суперечить законодавству — зміни до Основного Закону можна проголосувати у першому читанні лише після вердикту Конституційного Суду.

З другого боку, регіонали не приховують: вони розраховують обійняти в уряді посади економічного блоку. Бютівцям дістаються лише посади керівників гуманітарних галузей. Так, про того ж Бориса Колеснікова говорять як про майбутнього віце-прем’єра з питань агропромислового комплексу. Виняток становить Міністерство фінансів, яке, за попередніми даними, має очолити Петро Порошенко. Серед тих, кого називають претендентами на високі посади, і Віктор Медведчук, колишній глава адміністрації Президента Леоніда Кучми. Він має стати віце-прем’єром з правових питань. Посаду міністра палива та енергетики планують віддати Віталію Гайдучку, одному із засновників корпорації ІСД, нині раднику прем’єра. Міністерство внутрішніх справ замість Юрія Луценка очолить нинішній перший віце-прем’єр Олександр Турчинов.

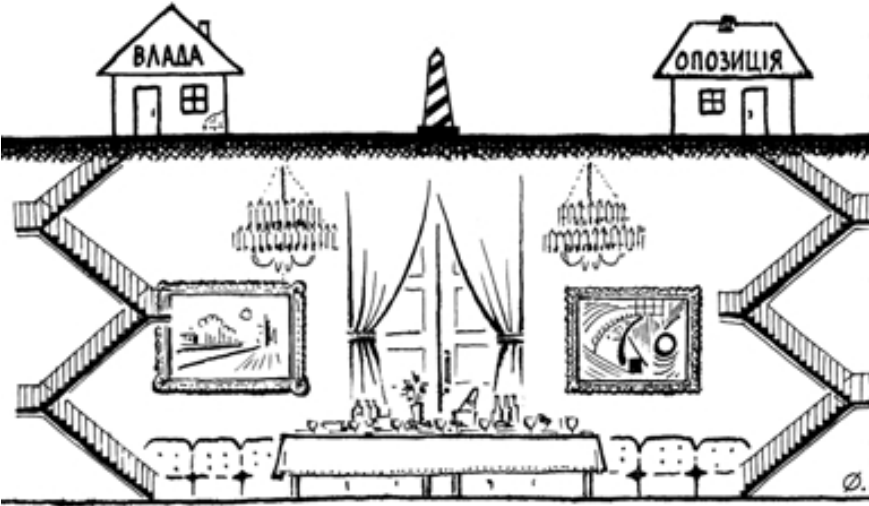
Чи вистачить на всіх посадових бубликів?

Однак, схоже, кадрові перестановки на цьому не зупиняться. Рано чи пізно доведеться перекроювати і структуру керівників комітетів Верховної Ради. Безумовно, відбудуться зміни і ротації у президії парламенту. Чим це може обернутися для Верховної Ради — запитання без відповіді. Тим паче що учасники переговорів як приманку для «морально» нестійких придумали подовження повноважень народних обранців поточного скликання. Щоправда, громадяни нинішньому парламенту не делегували таких повноважень. Як і право обирати Президента країни. Однак саме цією посадою і «заохотили» Віктора Януковича піти на переговори з БЮТ. Як стверджують політологи, у лідера регіоналів залишився осадок від перегонів 2004 року, а тому обрання його главою держави у парламенті буде своєрідною сатисфакцією за поразку на попередніх виборах. Водночас варто звернути увагу й на те, що обидві сто-

рони не довіряють одна одній. Скажімо, той же Борис Колесніков у вже згаданому інтерв’ю каже: «Коаліція без конституційних змін не має ніякого сенсу. Отож спочатку зміни до Конституції, прийняті у першому читанні, а вже потім створення коаліції як механізму для реалізації конституційних змін». Водночас він не виключив: у разі, якщо зміни до Основного Закону не будуть проголосовані у другому читанні, тоді коаліції не буде і регіонали підуть на прямі президентські вибори. У цьому випадку виникає запитання: навіщо тоді городити тин? У багатьох оглядачів не було б сумнівів, якби подібні домовленості відбулися хоча б рік тому. Окрім того, складається враження, що основні гравці, лідери усіх опитувань невпевнені у собі. Відтак вони прагнуть за будь-яку ціну залишитися у владі. Саме тому і хочуть пролонгувати не тільки власні повноваження, а й повноваження місцевих рад.

Що буде з нами і Вітчизною?

Ті, хто затіяв цю гру, готуються до різного розвитку подій. Про це свідчить учорашнє голосування за звіль-

нення Юрія Єханурова з посади міністра оборони. Отож не можна виключати силового варіанта розв’язання політичної проблеми. Тим більше, попри скандал у Франкфурті-на-Майні крісло міністра внутрішніх справ поки що зберіг Юрій Луценко. І хоча регіонали вимагають від нього вибачення за арешт Бориса Колеснікова, про його відставку питання не стоїть. Відтак напрошується запитання: міліція з народом?

З другого боку, автори «конституційних змін» вираховували доволі точно дату початку своєї спецоперації. Нині більшість громадян готується до відпусток, займається садово-дачними ділянками, а студентство складає іспити і також передчуває наसолоду літніх канікул. Отож пригадується ремарка з Олександра Пушкіна «Борис Годунов»: «народ мовчить»... І нового Майдану, скоріше за все, може не бути. Тим більше, одні вожді забронзовіли, а інші — подалися в табір опонентів. Однак автори цього сценарію забули: перша українська революція розпочалася у вересні 1990 року, а остаточне голосування за зміни до Конституції також відбудуться не раніше вересня цього року. А вибори глави держави будуть не раніше січня наступного року.

Володимир КОРОЛЮК.

Віктор Ющенко: «По суті, це конституційний переворот»

Глава української держави закликав міжнародне співтовариство допомогти Україні зберегти демократію. Про це він заявив учора на зустрічі з послами Великої сімки, Польщі, Словаччини, Угорщини, Чехії, Швеції і головою Представництва Європейської комісії.

Віктор Ющенко зазначив, що зібрав послів для того, аби викласти свою оцінку політичної ситуації в Україні. «В останній тиждень фактично знято всі маски», — сказав Ющенко, поінформовавши про переговори щодо створення коаліції між Партією регіонів і БЮТ. Як стверджує Президент, головною метою створення такої коаліції є внесення наступного тижня змін до Конституції.

За словами глави держави, ці зміни передбачають закріплення за чинним Прем’єр-міністром Юлією Тимошенко її посади ще на десять років. Також зміни передбачають неконституційну норму щодо обрання президента у Верховній Раді. Антизаконними Ющенко вважає й ініціативи з подовження повноважень Верховної Ради України і місцевих органів самоврядування.

А напередодні, в інтерв’ю телеканалу «1+1», В. Ющенко заявив, що «це конституційний переворот та замах на українську демократію, де будуть керувати Президент і прем’єр «по поняттях», та закликав громадян «ставати лікоть до ліктя біля Президента», щоб «не пропустити цих жуликів».

Голова РНБО Раїса Богатирьова в інтерв’ю агентству УНІАН зазначила: «З історії відомо, що шлюби залятих ворогів, ідейних антагоністів були апріорі неможливі. Навіть якщо вони й відбувалися через використання грубої сили чи шахрайства, то закінчувалися завжди тяжкою драмою. Партія регіонів, як і

її електорат, була жорстким опонентом БЮТу і його планів. Власне, на цьому регіонали й отримали мандат довіри у виборців індустріального сходу. БЮТ декларує в більшій частині протилежні або неприйнятні для виборців Партії регіонів цінності. Тому такий шлюб обов’язково рано чи пізно призведе до розколу в ПР або розчинення її в тенетах БЮТ та втрати довіри у виборців». Також Р. Богатирьова зауважила, що так само, як і виборці ПР, не розуміє цілі, мети цього альянсу. Вона висловила думку, що, обіцяючи лідерів ПР посаду Президента через обрання в парламенті та обіцяючи продовжити, навіть попри волю виборців та будь-які засади демократії, термін повноважень народних депутатів аж до 2014 року, «БЮТ і його технологи проводять ідеальну і блискучу політтехнологічну операцію». Також Р. Богатирьова прогнозує, що внаслідок цього Україна може опинитись у певної форми міжнародній ізоляції.

До слова, радник Прем’єр-міністра України, колишня доповідачка ПАРЄ Ганне Северинсен, коментуючи «Німецькій хвилі» інформацію українських ЗМІ про наміри запровадити обрання Президента в парламенті, зазначила, що Україні справді потрібно врегулювати проблему двох центрів впливу — уряду і Президента, проте висловила сумнів, що це варто робити напередодні виборів. А канцлер Німеччини Ангела Меркель, розповідаючи про свою розмову з цього приводу з Ю. Тимошенко, сказала, що попередила її: «Ви справді можете запроваджувати парламентську республіку і обирати Президента у Верховній Раді. Але повноваження цього Президента мають бути мінімальні. Інакше це шулерство з метою збереження влади, що не залишиться без наслідків».

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Найвідповідальніший момент

Голова Верховної Ради Володимир Литвин перед учорашнім засіданням РНБО висловився категорично проти продовження повноважень парламенту шостого скликання до 2014 року. «Це виглядатиме шонайменше як узурпація влади. Будь-які вибори — це оновлення, і, таким чином, у людей пропаде будь-яка надія на те, що щось зміниться», — зазначив він.

Глава парламенту відмовився коментувати можливість створення коаліції двох мегафракцій БЮТ та ПР на наступному пленарному тижні (9—12 червня): «Поживемо — побачимо». Однак повідомив, що ознайомлений з проектом договору про створення їхньої коаліції і з проектом змін до Конституції, які вони підготували.

Володимир Литвин не погодився з пропозицією щодо виборів Голови Верховної Ради більшістю депутатів опозиції, що передбачено в проекті документа. «Уявімо, що опозиція складатиме максимально 224 людини. 113 з них оберуть спікера. Питання: наскільки буде легітимним цей глава парламенту», — пояснив він свою позицію.

На його думку, сьогодні потрібно направити всі законопроекти стосовно внесення змін до Основного Закону до Конституційного Суду. А Верховна Рада має «або працювати, або саморозпуститися». Володимир Литвин наголосив, що «стояв і стоятиме на тому, аби припинити політичну війну в Україні».

Сьогодні, наголосив глава парламенту, потрібен діалог між усіма гілками влади, щоб знайти спільну мову, оскільки з огляду на політичну ситуацію настав «найвідповідальніший і найнезалежніший момент».

Наталія ЯРЕМЕНКО.

ДО РЕЧІ

Розмови про можливе створення широкої коаліції БЮТ з Партією регіонів викликали гостру реакцію прикарпатців. Учора депутати Івано-Франківської обласної ради на XXX сесії прийняли заяву «Про загрозу антиконституційного перевороту в державі». Вона адресована Президенту України Віктору Ющенку, Голові Верховної Ради Володимир Литвини, Прем’єр-міністру Юлії Тимошенко та РНБО. Депутати вимагають від Президента розпуску чинної Верховної Ради і введення в дію указу про оголошення дострокових парламентських виборів. Також вони вимагають провести всеукраїнський референдум щодо визначення форми правління в Українській державі (президентської, парламентської чи змішаної) та ініціювати процес люстрації органів влади в Україні. За це рішення проголосувало 67 депутатів з присутніх 92.

Дарина НАЗАРЧУК.

***

Львівська облрада звернулася до Президента та Верховної Ради України з вимогою не допустити антиконституційного перевороту в державі. За це звернення під час останньої сесії проголосували із 120 депутатів 70. Серед тих, хто вважав це звернення образливим і не голосував, переважно були депутати від фракції БЮТ.

У зверненні, зокрема, йшлося: «Замість подолання наслідків економічної кризи, олігархічні клани планують створити у Верховній Раді України нову більшість з метою змінити Конституцію, узурпувати владу в державі та на десятиліття закріпити своє панування». Львівські депутати вимагають «рішуче протидіяти державному перевороту, в разі внесення антиконституційних пропозицій у парламент оголосити розпуск Верховної Ради України та призначити дострокові вибори; провести Всеукраїнський референдум щодо визначення форми державного правління (президентська, парламентська, змішана); ініціювати проведення люстрації посадовців та політиків».

Ірина ЄГОРОВА.

***

На позачерговій сесії обласної ради, скликаній з ініціативи депутатів від фракції Всеукраїнського об’єднання «Свобода», депутати обговорили політичну ситуацію в Україні. Із заявами виступили представники фракцій «Свобода», УНП і «Наша Україна». Нинішні дії БЮТ і Партії регіонів, спрямовані на створення широкої коаліції, вони розцінюють як спробу конституційного перевороту і загрозу національній безпеці України. Не можна допустити цього, йдеться у спільній заяві Тернопільської обласної ради, адресованій Президентові України, Голові Верховної Ради і Прем’єр-міністрам. За неї проголосували депутати всіх фракцій, окрім регіоналів.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

СВІТ ПРО НАС

Західна преса дивується, що колишні запеклі вороги стають «запеклими» друзями

Політичні наміри професійна преса не коментує, а лише про них повідомляє. Тому події навколо створення «широкої коаліції» не стали топ-новиною для провідних західних ЗМІ. Тим паче що у світі вже звикли до постійних чвар в українському політикумі. Проте можливість неочікуваного союзу Віктора Януковича та Юлії Тимошенко спричинила появу кількох матеріалів.

ЗАКІНЧЕННЯ НА 8-Й СТОР.

Сільські голови на екскурсії в парламенті

НОВІ ТРАДИЦІЇ

Що головним законодавчим органом України є Верховна Рада, знають навіть діти. Проте далеко не всім дорослим, навіть якщо вони депутати місцевих рад, вдалося побачити цей орган зсередини.

Цього разу я організував таку можливість для сільських голів з прикордонного Ріпкинського району Чернігівщини, що входить до закріпленого за мною виборчого округу.

П'ятдесятиосібний «десант» сільських голів вчасно прибув автобусним спецрейсом до Києва на вулицю Грушевського, і вже близько 11 години я з помічниками зустрічав моїх гостей.

Екскурсійний супровід по залах, сходах, поверххах і кулуарах парламенту, як завжди, блискуче, ерудовано і цікаво виконала Людмила Савон — провідний спеціаліст Інформаційного управління секретаріату Верховної Ради.

Сільські голови у мовчазному захопленні розглядали прекрасні інтер'єри, оздоблені сусальною платиною, кришталі чотиритонної люстри над головами, розміщені парламентських фракцій за різноколірними прапорами, живими очима вдивляючись у простір, що його вони досі бачили лише як картинку в телевізорі.

Атмосфера безтурботної екскурсійної розніженості різко змінилася в залі засідань Комітету з питань державного будівництва і місцевого самоврядування, де гостей привітали заступник завідувача секретаріату цього комітету Олег Данилюк, головний спеціаліст Тетяна Корнієнко і головний консультант Юрій Юрченко.

Я передав керівництву району документи про виділення Кабінетом Міністрів у 2009 році коштів із Стабілізаційного фонду для реалізації інвестиційних проектів соціально-економічного розвитку Ріпкинського району.

Отож наше робоче засідання почалося зі схвальних оплесків і вдячних вигуків на мою адресу. Адже депутати місцевих органів влади добре знають, яких зусиль треба докласти, щоб «вибити» кошти.

Виступ Олега Данилюка сільські голови слухали уважно і зацікавлено. Він, зокрема, ознайомив присутніх із структурою, персональним складом, законотворючою діяльністю членів комітету, посвятив їх у подробиці організації й проведення експертиз, у порядок підготовки і проходження законопроектів, заохотив сільських голів до активного співробітництва чи бодай своєчасного реагування на пропозиції уряду. Тим паче що уряд подав 20 зако-

нопроектів, які охоплюють інтереси місцевого самоврядування.

Обговорення цієї теми не було надто жвавим. Переважна більшість сільських голів явно трималася засади «ви кажіть, а ми подумаємо».

А думати є над чим, коли на сьогодні стосовно місцевого самоврядування вже існує близько 800 законів й до того ще майже 3000 інших правових актів.

Сільських голів зачепило за живе, коли розмова торкнулася різноманітних варіантів реформи територіального устрою, місцевих виборів, оплати праці працівників місцевих органів влади.

Вони не приховували обурення з приводу хвилі перевірок, що останнім часом раптово звалилися на працівників районного і сільського рівня з боку органів прокуратури. Абсурд полягає в тому, що правоохоронці «не помічають» очевидні оборудки на десятки й сотні мільйонів гривень, проте виявляють дивовижну прискіпливість, коли йдеться про кількасот гривень премії для сільського голови.

Дуже типовим є приклад порушення обласною прокуратурою кримінальної справи проти сільського голови с. Великий Дирчин Городнянського району Чернігівщини, депутата місцевої ради Сергіянської В. В. за ознаками злочину, передбаченого ч. 2 ст. 191, ч. 1 ст. 366 КК України.

Голові сільради інкримінується привласнення грошей з місцевого бюджету в розмірі 2052 грн. 50 коп. Цю суму визначено за матеріалами спеціальної перевірки, під час якої встановлено, що вказана сума є начебто наслідком неналежного посилання на п. 6 постанови Кабміну від 09.03.2006 № 268 «Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади...» (зі змінами) при нарахуванні надбавок, премій і соціальної допомоги.

За лаштунками порушеної справи залишився факт надто прискіпливої уваги до Сергіянської В. В. з боку Городнянського районного прокурора, який у конфлікті між сільським головою Сергіянською В. В. і місцевим фермером Мойсеєнком І. Г. зайняв далеко не об'єктивну позицію, по суті захищаючи інтереси фермера.

Тим часом документально встановлено, що саме фермер Мойсеєнко І. Г. серйозно

порушив земельне законодавство, зокрема самовільно, не укладаючи договорів, засівав і використовував земельні паї інших громадян та привласнив майно і продукцію на десятки тисяч гривень.

Захищаючи інтереси селян, Сергіянська В. В. неодноразово зверталася з цього приводу до відповідних інстанцій. Замість реагувати на звернення сільського голови Сергіянської В. В. про очевидні факти порушень з боку Мойсеєнка І. Г., правоохоронці почали шукати компромат проти неї.

А тим часом потребують термінового законодавчого, нормативного і організаційного упорядкування питання власності й розпорядження землею. Тому учасники обговорення схвально сприйняли пропозицію про введення поняття «територія юрисдикції сільрад».

Питання удосконалення зв'язку, в тому числі й вимогу забезпечення нормального функціонування Інтернету, порушила голова Горностаївської сільради Тетяна Кравченко.

Заступник голови райради Володимир Грищенко гостро висловився про низький рівень дотримання законів.

Ситуацію на місцевому рівні влади добре характеризує вислів однієї пані з селища неподалік станції Лозова: «Най-

гірша й найневдячніша робота — це робота вчителя. Так я вважала, аж поки не пішла на пенсію й мене вибрали сільським головою...»

Сільський голова — це як воротар у футболі. Над ним багато командирів: власник команди, президент клубу, тренери, капітан... Навіть уболівальники на трибунах можуть дозволити собі вимагати від нього. Але відповідати за пропущений м'яч зобов'язаний він сам, навіть якщо це результат помилки його товаришів по команді. Бо він перебуває на останній лінії оборони. За ним — лише ворота, в які він повинен не пропустити м'яч...

Непростий трудовий день сільських голів у столиці завершився урочистим обідом, який я дав на честь моїх шановних гостей. Під час обіду було продовжено обмін думками з актуальних проблем місцевого самоврядування. Я зробив так, що всі присутні (кожен, без винятку!) сказали своє слово про цей незвичайний день, який був дійовим поштовхом до активізації співпраці між депутатами місцевих рад і народними депутатами України.

Віталій КОРЖ,

народний депутат України (фракція БЮТ).

Фото Євгена ГОЛИБАРДА.

Народний депутат Микола ПРИСЯЖНЮК: 15 мільйонам бюджетних коштів, витрачених на нараду сільських голів, уряд мав би знайти краще застосування

Останнім часом уряд активно маніпулює тезами про турботу про українське село, готовність допомогти аграріям, вирішити нагальні питання господарювання, забезпечення населення продуктами харчування. Зрозуміло, що такі заяви виходять аж ніяк не з потреби дня, а з політичних інтересів керівництва уряду і особисто Юлії Тимошенко, яка повідомила про наміри брати участь у президентських виборах.

Проведена в Києві 23 травня всеукраїнська нарада сільських та селищних голів спільно з позачерговим засіданням Кабінету Міністрів — черговий масовий показовий захід, що мав на меті заробити бали у майбутнього сільського виборця.

Масштаб наради був покликаний вразити країну — і справді, такої кількості представників сільської глибинки у столиці наша держава ще не бачила. Однак це — перша й остання правдива інформація щодо проведеного урядовцями зібрання з 11 тисячами учасників. Решта, про що йшлося з

трибуни, — загравання з представниками народу. Власне, країна побачила і почула театралізовану постановку для однієї акторки на тему «Вибери мене Президентом».

Витрачені на захід 15 мільйонів гривень краще було б віддати бодай одній області, де у квітні заморозки знищили посіви, — і то більше користі. Однак в уряді вже не дбають про державу, людей та посіви, адже на порядку денному — підготовка до майбутніх виборів! Яскравим підтвердженням цього є десяток виступів з «низі», в яких голови сільрад або дякували главі уряду загальни-

ми гаслами «за турботу», або підлабузницьки компліментували на кшталт «ви наш комп'ютер», або жалілися і просили допомоги.

Промови, пропозиції та виступи представників з регіонів — також декорація до бездіяльності, а подекуди й безпорадності уряду по відношенню до сільського господаря.

Подібний формат «совещаний» узвичаєний ще від компартійних часів і має в народі назву «балаканина». Учасники наради розуміли, що обіцянки Юлії Тимошенко залишити сільським бюджетам 50 % від перевиконаних планових завдань Мінфіну, 100 % коштів від надходжень податків з доходів фізичних осіб, 100 % акцизних надходжень від тютюнової продукції не буде виконано, оскільки це неможливо.

Виголошені цифри фінансово необґрунтовані, якщо ж почати здійснювати такі наміри, то буде зруйновано систему формування державного бюджету, що, в свою чергу, призведе до поглиблення кризи, погіршення життя і так українського селянина.

З величезною тривогою сприйняли аграрії заснування Асоціації сільських та селищних голів та створення Ради сільських голів. Прем'єр-міністр стверджувала: це ваш

повноважний представник в урядових колах. Але ми всі добре знаємо, що в подібній асоціації практики та знавці справи, як правило, не потрапляють. Такі громадські утворення — чистої води лобістські структури, яким болять не проблеми села, а власні інтереси.

Створення асоціації та ради — чергове окомилування селян, які чекають на конкретну відчутну допомогу матеріального та організаційного змісту. Натомість асоціація, на чолі якої поставлено вигідну для уряду людину, буде швидше зацікавлена у занепаді села, ніж у тому, щоб говорити правду і називати реальні потреби сільських голів. Знов у країні плодяться якісь сумнівні структури, а для конкретних справ ні рук, ні часу не вистає. Уряд укотре винахідливо відгородився від селян. Ось щира правда, яку дуже скоро відчують представники сільських громад.

Нарада показала, як насправді здійснюється «керування» аграрною галуззю, а саме: люди бідкаються та просять, а керівництво країни тиражує обіцянки. На тому все й закінчується.

Навіть коли Юлія Тимошенко заговорила про конкретні речі: молоковози, оп-

тові ринки, сільськогосподарські кооперативи, — віри щодо втілення в життя заявлених планів не виникло. Простий приклад: Прем'єр-міністр зазначала, що аграріям потрібний закон про оптові ринки, і її політична сила докладе всіх зусиль, щоб такий закон було прийнято. І що ми бачили напередодні наради з сільськими головами? Законопроект «Про оптові ринки» фракція БЮТ не голосувала фактично у повному складі. І це тільки тому, що документ підготовлено і винесено на розгляд парламенту аграрним комітетом ВР, на чолі якого представник Партії регіонів.

То хіба про народ, про долю села і про перспективи аграрного бізнесу дбає пані Тимошенко? Ні, вона та її команда переймаються лише тим, як протистояти політичним суперникам, як піаритися самій, як залучати на свій бік якомога більше електоральних балів. На це мільйони державних грошей не жалкує. Проблеми ж людей — не у справах, не в душі і не в серці Юлії Володимирівни, а виключно — в її гаслах та на плакатах.

Друкується в рахунок квоти Комітету Верховної Ради України з питань аграрної політики та земельних відносин.

Від мажоритарки до пропорційної системи, або Які вибори вибрати?

Із безлічі варіантів узяти найкраще

Майже десяток законопроектів, які мають на меті удосконалити виборчу систему, зареєстровано в апараті Верховної Ради. П'ять із них з'явилось восени минулого року, в час, коли суспільство готувалося до дострокових виборів, що так і не відбулися. Схоже, змінити спосіб проведення народного волевиявлення хочуть представники майже всіх партій, нині представлених у парламенті.

Свій варіант закону про вибори народних депутатів Блок Литвина зареєстрував чи не найпершим — ще в лютому 2008 року. Згідно з цим документом спочатку партії і блоки складають списки кандидатів у депутати в алфавітному порядку. Всі вони закріплюються за конкретними територіальними виборчими округами, а результати голосування по кандидатах складаються незалежно від зайнятого місця для визначення кількості голосів, набраних партією (блоком). Обрані народні депутати, йдеться у пояснювальній записці до законопроекту, імперативно не закріплюються за територіальними виборчими округами. Серед переваг автори законопроекту зазначають, що така система є простою та об'єктивною стосовно принципів, за якими визначаються переможці.

Документ № 3366 зареєстровано у січні цього року у авторстві Владислава Касків'я («НУ—НС»), Юрія Мірошниченка (ПР), Андрія Шевченка та Євгена Суслова (БЮТ). Цим варіантом закону про вибори до Верховної Ради пропонується в кожному виборчому окрузі (визначення кількості та меж яких пропоновано віднести до компетенції ЦВК) обирати від восьми до дванадцяти народних депутатів. Список кандидатів у депутати від партій рекомендовано висувати в алфавітному порядку. На основі цих переліків має формуватися загальнонаціональний список від конкретної партії. У такий спосіб формується перелік кандидатів від партії у загальнодержавному виборчому окрузі, а їх черговість у ньому вже визначається партією. При цьому всі списки — загальнонаціональні та окружні — висуваються партією одночасно. Кожному кандидату у зведеному списку присвоюється порядковий номер, який не змінюється до закінчення виборчого процесу. Саме цей номер пропоновано виборцям зазначати в бюлетені. Згідно з цим законопроектом, в усіх кабінках для таємного голосування бажано встановити стенди з примірниками зведеного списку кандидатів у депутати в територіальному окрузі та примірниками зведеного переліку партій.

Торік у вересні свої зміни і доповнення до закону «Про вибори народних депутатів» запропонував й Ігор Криль («НУ—НС»). Однак уже в березні цього року він зареєстрував у апараті Верховної Ради проект цілого виборчого кодексу. До речі, про те, що такий документ країні необхідний, говорять ледь не десять років, однак далі розмов справа чомусь не йде. У пояснювальній записці до зазначеного документа вказується, що кодекс має на меті акумулювати переваги мажоритарної і змішаної (в частині порядку формування половини депутатського корпусу на мажоритарних округах) систем, а також чинної нині пропорційної системи, одночасно усунувши недоліки, властиві кожній із них. Документом передбачається голосування за відкритими виборчими списками на виборах народних депутатів, депутатів АРК, обласних, районних, міських, районних у містах рад.

Усі зареєстровані у Верховній Раді проекти законів, звісно, мають свої відмінності й схожі новели. Першочергове завдання — проаналізувати ці документи, взяти з них раціональне і звести це в єдиний документ, який забезпечить права громадян на прозорі вибори і стабільну роботу парламенту.

Саме цим нині займається міжвідомча робоча група, до складу якої входять представники секретаріатів Президента та Кабміну, Міністерства юстиції, ЦВК, народні депутати та фахівці головного юридичного управління апарату ВР, а також науковці та практики з виборчого права і представники Асоціації міст, як органів місцевого самоврядування.

Система не має суперечити Конституції

Заступник голови Комітету з питань державного будівництва і місцевого самоврядування, один із авторів законопроекту про вибори **Юрій Ключовський** погодився прокоментувати ситуацію для читачів «Голосу України».

— Наскільки реально знайти компромісний варіант змін виборчої системи народних депутатів?

— Тут є два різні аспекти. Одна справа, коли ми говоримо про окремий закон про вибори народних депутатів, інша — коли йдеться про ви-

борчий кодекс, хоча проблема виборчої системи є спільною для них. Тож питання у тому, що робити раніше? Приймати окремий новий закон, а потім ці норми переносити у Виборчий кодекс, чи просто відразу у виборчому кодексі це робити? Ці процеси нині йдуть паралельно. Власне, на сьогодні є вісім законопроектів, з яких найменш п'ять стосуються справді різних варіантів, чи різного розуміння реалізації відкритих списків. Деякі з них є не зовсім пропорційною системою з відкритими списками, деякі — у той чи інший спосіб її реалізують.

На березневому засіданні Венеціанської комісії прийнято висновок, я б сказав, скоріше критичний, ніж позитивний. Інших документів вона не розглядала. Думаю, було б занадто споживацьким просити комісію опрацювати всі вісім законопроектів.

Водночас, існують певні попередні домовленості, аби провести ще одне зібрання членів робочої групи авторів законопроектів за участю експертів Венеціанської комісії, на якому обговорити негативи і позитиви різних варіантів виборчих систем і знайти той спільний підхід. Сподіваюся, в першій половині травня така зустріч відбудеться.

Але коли ми говоримо про різні виборчі системи, хотів би підкреслити, що їх вибір не є абсолютною довиллям. Тут існують певні вимоги. По-перше, ця система повинна бути правовою, конституційною, вона повинна реалізовувати права громадян, а не протидіяти цьому.

По-друге, вважається, що виборча система має бути доцільною. Але цілі треба ставити цілком конкретні. Скажімо, коли переходили на теперішню пропорційну систему від змішаної, то цілі були такі: з одного боку, досягти структу-

вання парламенту, з другого — стимулювати партії як загальнодержавні утворення, а не як регіональні. А це означає, що система була спрямована на те, щоб заохотити партію працювати навіть у тих регіонах, де рівень її підтримки не надто великий. Ці функції виконано. Тож система була доцільною.

Нині кажуть, що вона не відповідає іншій суспільній вимозі, якої тоді не було, — система відірвала депутата від народу. Виборчі голосують за «великий мішок» з багатьма різними особами і не можуть вплинути на те, який із депутатів отримає мандат. З іншого боку, ця система не стимулює зворотний зв'язок із виборцями.

Не менш важливо, чи сприймається система суспільством, як справедлива. Адже можна придумати дуже складну схему, яка чудово працюватиме, але суспільство вважатиме її несправедливою. Скажімо, один із законопроектів пропонує, щоб було 450 округів і в кожному партія висувала своїх кандидатів. Голоси розподіляються і потім формується список за кількістю голосів, отриманих кандидатом у своєму окрузі від партії. На перший погляд, система дуже приваблива, однак вона може призвести до ситуації, коли переможця в окрузі не обрано депутатом (якщо його партія не пройшла три відсотки). Водночас у деяких округах буде обрано два-три кандидати від різних партій. Як пояснити людям, що тут за людину проголосували, але вона не стала депутатом, а в іншому місці три обраних?

Бюлетень-книга — подарунок для «винахідливого» суспільства

Крім того, слід подумати, якою буде сама процедура голосування. Що міститиме бюлетень, що повинен зробити виборець, щоб проголосувати? Це так звана проблема структури виборчого бюлетеня. Різні виборчі системи впливатимуть на ці речі. Перед тим, як говорити далі, я хотів би нагадати, що саме теорія виборчого права називає відкритими списками. Це перелік кандидатів, висунутий партіями, голосуючи за який, виборець може одно-

часно відзначити ще одного, або, в деяких варіантах, кількох претендентів із цього списку.

Отже, у підсумку голосування, якщо багато виборців за когось конкретного проголосують, його порядковий номер у списку підніметься. Але в переліку може бути дуже багато людей, тож важко цю систему застосувати на практиці, тому постає запитання: як ці відкриті списки застосовувати?

Уявімо, у вас 450 кандидатів перед очима, а ви можете за будь-кого проголосувати. Я запитую — який вигляд повинен мати бюлетень? Технологічно це означає, що його слід робити книжкою, або робити для кожної партії свій бюлетень, і виборець уже обиратиме, котрий бюлетень вкинути.

Це означає, що в єдиному загальнодержавному окрузі, з єдиним списком, застосовувати відкриті переліки нерально. Їх треба зменшити в обсязі, слід робити регіональні списки. Але моделювання таких виборчих систем показує — чим менший округ, тим менш ефективна ця система, тим менше вона пропорційна. Тож округ повинен бути не надто великий і не надто малий. Зараз у нас розроблено варіант системи, де існує 22 регіональних округи, тобто 22 регіональні списки, в яких розподіляється від 10 до 15 мандатів, може, навіть до 18. До речі, це залежатиме від якби виборців у відповідному окрузі, а не тільки від їх кількості. І, крім того, залишки голосів, не використаних у регіоні, розподіляються на загальнодержавному рівні у так званий компенсаційний список. Така система працює в кількох країнах. У деяких вона дворівнева, як пропонується зробити в нас, в інших — навіть три- і чотирирівнева. Ця система могла б стати основою для засто-

сування, але й вона має свою проблему — утворення тих самих регіональних округів. Хоча, як на мене, це проблема скоріше технологічна. Якщо ми пам'ятатимемо, що здійснюємо представництво партій, а не області у Верховній Раді, гадаю, такий варіант можна сприйняти. Звичайно, є й інші підходи і законопроекти, тому треба наполегливо працювати.

— На вашу думку, нам слід чекати все ж таки змін у чинному законодавстві чи нового Виборчого кодексу?

— Той, хто хоче швидко провести парламентські вибори, звичайно, агітуватиме за прийняття окремого закону. В кодексі з'являється проблема виборчої системи не тільки для парламентських виборів, а й для місцевих, а там свої проблеми, і свої способи пошуку адекватної схеми.

У своєму зверненні до Верховної Ради Президент говорив про мажоритарну систему на місцевих виборах, але це теж крайність. Істина, як завжди, посередині. Десь придатна мажоритарна система. Нині за нею обираються сільські й селищні голови. Мабуть, варто цю схему поширити й на невеликі міста. З другого боку — мажоритарка в Києві якоюсь мірою не відповідає досвіду, який уже є. Чим менший округ, тим легше його «прикупити». Досвід київських і тернопільських виборів свідчить, що ці речі стають дедалі поширенішими, отже, цьому треба протидіяти. Тому слід шукати, яка виборча система на виборах міських рад великих міст найадекватніша.

І залишається проблема районних і обласних рад, де ані теперішня система, ані одномандатні округи не відповідають конституційному статусу. Ми пробуємо провести консультації з представниками Асоціації місцевого самоврядування. Принаймні один поважний представник асоціації працює в нашій робочій групі, і я сподіваюся, що ми знайдемо своєчасно шляхи розв'язання цього питання.

— Чи не свідчить така кількість зареєстрованих у парламенті законопроектів про те, що питання виборів цілком підходить народним обранцям?

— Я припускаю, що деяких політиків задовольняє сучасна система виборів. Також цілком погоджуюся з тим, що глава держави у своєму щорічному зверненні до парламенту наголошував: існуюча виборча система сприяє виродженню партій. Вони справді набирають лідерських форм, внутрішньо авторитарних. Особливо за наявності імперативного мандата нинішні партії дещо деформують саму ідею парламентаризму. Тож від цієї системи відходити треба і на це є суспільний запит.

Те, що законопроектів дійсно багато, означає просто, що є кілька шляхів розв'язання проблем. Треба знайти оптимальний варіант, причому не тільки з точки зору наслідків, а й з точки зору суспільного сприйняття.

Надія СМІАН.
Мал. Миколи КАПУСТИ.

З продавцями прихованих продуктів-мутантів розбиратимуться правоохоронці

Продукти без обов'язкового маркування стосовно вмісту генетично модифікованих організмів (ГМО) стануть забороненими в Україні. А з недобросовісними виробниками та продавцями «прихованих мутантів», нарешті, розбиратимуться правоохоронні органи. Про це «Голосу України» розповів народний депутат Андрій Павловський (БЮТ), який підготував відповідний законопроект.

Нагадаємо, Кабінет Міністрів уже затвердив постанову «Порядок етикетування харчових продуктів, які містять генетично модифіковані організми або вироблені з їх використання та вводяться в обіг».

— Постановою Кабміну — це перемога здорового глузду, — стверджує автор законопроекту, народний депутат Андрій Павловський (фракція БЮТ). — В Україні вирощують генетично модифіковані культури сої та картоплі. Продуктами із вмістом ГМО до 30 відсотків заважають прилавки магазинів, не повідомляючи покупця про «особливості» товару. Тим часом весь світ сперечається про те, наскільки безпечно вживати змінені генетиками організми!

За словами народного депутата, на етикетці харчових продуктів обов'язково має бути напис: «з ГМО» чи «без ГМО». Це робиться для того, щоб захистити права споживачів на повну інформацію про продукт харчування і те, як він вплине на їхнє здоров'я.

— Я не проти виробництва і споживання ГМО. Науковий прогрес — це чудово, але ми разом зі всіма цивілізованими країнами світу маємо захистити право на вибір та право на інформацію. Однак нині виробники приховують інформацію від покупця. Навіть стосовно продуктів дитячого харчування, а це взагалі неприпустимо, — каже народний депутат.

Вл. інф.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік»

Верховна Рада України постановляє:

І. Внести до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» (із змінами, внесеними законами України від 3 лютого 2009 року № 908-VI, від 5 березня 2009 року № 1080-VI та від 17 березня 2009 року № 1131-VI) такі зміни:

1. У статті 1: у частині першій цифри «238.931.337,1» та «55.233.138,3» замінити відповідно цифрами «238.932.555,4» та «55.234.356,6»;

у частині другій цифри «267.393.665,2» та «74.035.616,3» замінити відповідно цифрами «267.394.883,5» та «74.036.834,6».

2. Внести зміни до додатків № 1, № 3 та № 7 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» відповідно до додатків № 1, № 2 та № 3 до цього Закону.

ІІ. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

В. ЮЩЕНКО.

м. Київ,
21 травня 2009 року.
№ 1402-VI.

Сумське НВО ім. Фрунзе виготовило для Узбекистану обладнання на 55 мільйонів доларів (Укрінформ)

Міністр з питань надзвичайних ситуацій Володимир ШАНДРА заявив, що чутки про катастрофи в Україні пов'язані зі спробою зірвати туристичний сезон (Укрінформ)

У НОМЕР

Оцінювачі нерухомості бояться залишитися без роботи на півтора року

Оцінювачі України звернулися до Верховної Ради стосовно розгляду законопроекту «Про регулювання оцінювальної діяльності в Україні», в результаті прийняття якого їхня діяльність може бути припинена на 1—1,5 року, повідомляє «ЛІГАБізнесінформ».

На прес-конференції в Києві оцінники звернулися до членів Комітету з питань економічної політики Верховної Ради України з проханням звернути увагу на те, що цей законопроект «є абсолютно неринковим за змістом, часто дублює існуючі норми законів про оцінювальну діяльність, не тільки не враховує, а в багатьох пунктах суперечить міжнародному досвіду професійних оцінювальних організацій».

Якщо зазначений законопроект буде прийнято, то більш як дев'ять тисяч оцінювачів позбавляться роботи, а також будуть зупинені процеси оренди, застав і відчуження майна підприємствами та громадянами України.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА

Знаряддям катувань стала розпечена праска

У Тернополі двоє чоловіків закатували до смерті сусіда через те, що той не дав їм грошей на випивку. Чоловіка спочатку били, а потім припікали живіт розпеченою праскою. Але коли після цього жертва запевняла, що немає грошей, тортур завдали його співмешканці. Уся здобич учителів — кредитна картка, на якій не виявилось ні копійки.

До обіду наступного дня чоловік помер, як встановила судово-медична експертиза, внаслідок внутрішньої кровотечі, поєднаної з численними переломами кісток та пошкодженням внутрішніх органів. Зловмисників затримано, порушено кримінальну справу.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

МИКОЛАЇВЩИНА

Небезпечне Чортове колесо демонтують

Протягом двох місяців у територіальному управлінні Держміськпромнагляду перевіряли технічний і експлуатаційний стан атракціонів. Під час інспекцій у центральному парку міста — Парку Перемоги — виявлено п'ять стаціонарних атракціонів, не придатних до експлуатації. Їх належить демонтувати й утилізувати. Найнебезпечнішим є атракціон «Колесо огляду» або, як його називають у народі, — Чортове. Дата його виготовлення — 1969 рік. Торік експлуатація атракціону була заборонена. Але, з огляду на зношеність і корозію металу, колесо може впасти, навіть якщо його не запускати. Діаметр колеса — 24,6 м, висота осі обертання — 15 м, і у випадку падіння може виникнути загроза для життя і здоров'я відвідувачів. Загалом обстежено 25 атракціонів у Миколаєві й вісім у області. Роботу двох стаціонарних атракціонів Первомайська припинено. Найпоширеніші порушення — це відсутність дозволів держміськпромнагляду на виконання робіт підвищеної небезпеки й експлуатацію атракціонної техніки. Не проведені технічні огляди (випробування) атракціонів уповноваженими або спеціалізованими організаціями і, як наслідок, їх експлуатують у незадовільному технічному стані.

Олена ІВАШКО.

Якщо вам сниться Барак Обама, з вас може вийти журналіст!

Журналісти — це особлива каста. Спілкуючись із рідними, вони часто дають цим діалогам заголовки і подумки завжди простежують, чи усі необхідні запитання поставлено і як цю інформацію можна перевірити; походи на базар, у ЖЕК, на батьківські збори часто закінчуються написанням статей. А одній моїй колезі наснився сон, що вона у Баку дізналася про смерть Гейдара Алієва і не може знайти телефон, щоб передати новину в номер. День журналіста — це для нас можливість подивитися на себе з боку і розповісти читачам про те, що залишається між газетними рядками.

Усе наше життя — це суцільний потік інформації. І в цьому потоці трапляються не лише важливі факти, а й, наприклад, такі: «доведена до відчаю дачниця з детонатором пішла на кротів», «мисливць Валерій Заєць застрелив... зайця», «житель села Білоусівка часто викопував на своєму городі гранати періоду Другої світової війни», «столітній гуцул має одне заняття: складе руки на колінах і слухає шум вітрів». Правду кажуть — страшне перо не в гусака...

А ще щодня крізь нас проходять усі вибухи на шахтах, пожежі, вбивства, пограбування, злочини, повені, авіакатастрофи, новини про політику (останнє, в принципі, рівнозначне усьому вищепереліченому). Це розвиває у журналістах чинізм, який можна порівняти хіба що з лікарським. Після кількох років роботи в «Новинах» перше, що запитає журналіст про ДТП, — чи є загиблі. Немає? Тоді це взагалі нікому не цікаво.

Ви запитаете, а чому ми не пишемо про добре, вічне і прекрасне? Передусім, шановні читачі, через те, що вам це нецікаво. Хочете перевірити? Будь ласка, ось вам дві новини: одна — про бійку у черзі під Ошадбанком під час отримання «Юлиної тисячі», а друга — про те, що вихованці дитячого садочка «Сонечко» отримали книги. Яку з двох ви прочитаєте? Відповідь — очевидна.

Але, з другого боку, ми, журналісти, повинні навчати суспільство, а не лише його інформувати. Ми маємо розповідати про гарні вчинки, позитивні справи, формувати суспільну свідомість. Наскільки добросовісно це робимо? На це у кожного ЗМІ є своя відповідь. Бо в той час коли один телеканал показує сюжет про дитсадок «Сонечко», глядачі вже перемкнули на інший — дивитися про бійку під банком.

Тетяна ПАСОВА.

ВІСТІ З ЛУГАНЩИНИ

Шатохін помітив, що рівень установлюваних тарифів багато в чому залежить від сумлінності населення міста в оплаті житлово-комунальних послуг. Єдиним чинником, що впливає на підвищення тарифів, може стати ймовірне подорожчання енергоносіїв.

Коли хотів бути поетом — вживав наркотик

У Сєверодонецьку ліквідовано лабораторію, в якій робили психотропні речовини. Її організував у себе вдома 39-річний місцевий житель, який вживав наркотики вже декіль-

ка років. За словами «лаборанта», первітин він виготовляв для себе. Затриманому подобалося під впливом наркотику, що розкривав у ньому поета і художника, допомагав перенести свої думки і почуття на папір. Подібну психотропну речовину використовували німці під час Великої Вітчизняної війни. Після її вживання людина могла не спати кілька днів, не відчувати страху і голоду. Сьогодні правоохоронці встановлюють, чи не займався він розповсюдженням наркотику.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

До театру учасниць конкурсу краси заносили на руках. Бо на візку східцями не піднімешся

Відкритий обласний конкурс краси дівчат в інвалідних візках пройшов у Донецьку. Поряд із місцевими мешканками в ньому брали участь гості із інших куточків України. Усі дівчата з великим бажанням та натхненням боролися за звання найкрасивішої. «Краса без обмежень» — таке гасло обрали організатори конкурсу.

Звичайні дівчата зі своїми думками, бажаннями, мріями... Але в кожній з них — своя історія, свій шлях долання перешкод. Вони малоють, складають вірші, фотографують, шиють, вишивають, плетуть. Одна — професійний психолог, друга очолює благодійний фонд, третя влаштовує фотовиставки, четверта тренує спортсменів. Всі прагнуть реалізуватися як особистість і при цьому жити власним коштом. І переважній більшості за допомоги рідних і друзів, попри всі незручності, що здорове суспільство створює їм, це вдається! «У дитинстві я колекціонувала марки, дуже любила читати і нестримно хотіла танцювати, — зізналася одна з учасниць. — Спочатку навіть уявити не могла, що в моєму стані можна здійснити цю заповітну мрію, але взявши участь у конкурсі краси, зрозуміла: в житті можливе все. Головне — прагнути цього».

У конкурсі головною винагородою виявилася не перемога, а спілкування. Кожна з десяти учасниць отримала свій титул. «Міс Краса без обмежень» стала Сніжана Сафрошкіна зі Слов'янська, першою віце-міс — Ірина Усик із села Унятичі Львівської області, другою віце-міс — Анастасія Шкода зі Знам'янки (Кіровоградська область). Титул «Міс Грація» здобула Інна

Лисанюк із Жашків на Черкащині. Цим та іншим учасницям вручені цінні подарунки та призи. Дівчата довели: іноді життя кидає виклик, і його треба прийняти гідно. А щастя, як і краса, обмежень не має.

А ось деякі моменти перебування красивих дівчат у Донецьку змушують червоніти за місто. Наприклад, у готелі «Шахтар», де поселили учасниць конкурсу, в жодному з номерів візок не проходив до ванної кімнати. Тож красуні змушені були робити гігієнічні процедури у чеберках та тазиках, користуючись електрочайниками, що їх принесли вболівальники. Добре, що готель ще оснащений ліфтом для інвалідів! Викликати таксі — теж проблема: служб таксі в обласному центрі десятки, але не в кожній є автомобіль, у багажнику якого вміщається інвалідний візок, навіть у розібраному вигляді. Навіть до театру, де відбувався конкурс, красунь заносили на руках — так само, як і численних уболівальників із громадських організацій інвалідів, адже здолати східці на візку неможливо.

Ліна КУЩ.

На знімку: переможниця конкурсу Сніжана Сафрошкіна. Фото Івана ПОХВАЛЕНКА.

ВІСТІ З КРИМУ

До Ялти з'їхались міністри

У Ялті на чотириденній зустрічі міністрів внутрішніх справ країн СНД обговорювалися спільні профілактичні заходи протидії новим формам злочинності, пов'язаним з використанням інформаційних технологій, діяльність антитерористичного центру, протидії незаконному обороту наркотиків і торгівлі людьми. Учасники підписали оновлену двосторонню угоду про співробітництво між МВС Росії й України, провели низку двосторонніх зустрічей керівників МВС, відвідали МДЦ «Артек», адміністрація якого передала безплатні путівки для дітей загиблих співробітників міліції.

Щоб затримати сина мільйонера, потрібна санкція суду, якої немає досі

Син депутата міськради Сімферополя від партії «Союз» мільйонера Йосипа Файнгольда Віталій, який збив на смерть дівчину, досі на свободі. Міліція не може його затримати без санкції суду. Заступник начальника кримського главку МВС України Микола Федорян зазначив, що після пред'явлення звинувачення Файнгольду-молодшому його становище аж ніяк не змінилося. Юнак досі на свободі, офіційно йому заборонено лише виїжджати за межі міста. Микола Федорян пояснив, що з внесенням змін у законодавство правоохоронці не можуть без рішення суду затримувати навіть осіб без певного місця проживання.

Віктор ХОМЕНКО.

Заробітчани встановлять пам'ятник... заробітчанам

Ідею встановити пам'ятник заробітчанам подали ті, хто по-невіряється світами у пошуках засобів до існування. Історії українського заробітчанства понад сто років. Воно налічує кілька хвиль. Нинішня, четверта, кажуть, наймасовіша. Тернопільщина лідирує у цьому. За різними даними, з області на заробітки виїхало від 70 до 200 тисяч мешканців. Розірвана заробітчанством сім'я, за задумом авторів проекту, стане основою композиції пам'ятника. Постає він у Маріїнському духовному центрі, що в селі Зарваниця Тербовлянського району. Фінансуватимуть спорудження пам'ятника вихідці не лише з Тернопільщини, а й з інших областей України. Поки що це єдиний монумент заробітчанству — сучасній трагедії народу.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

Тернопільська область.

«Газпром» оголосив «Нафтогаз» головним боєм європейського масштабу

Голова правління «Газпрому» Олексій Міллер на зустрічі з головою правління Е. ON Ruhrgas AG Бернхардом Ройтерсбергом висловив занепокоєність із приводу оплати Україною поставок газу.

«Зважаючи на практично монопольну позицію цієї країни в транспортуванні блакитного палива» з Росії, нам зрозуміло, чому проблеми «Нафтогазу» вже встигли стати головним боєм європейського масштабу», — заявив Міллер, повідомляє сайт «Газпрому».

«Обговорюючи це питання сьогодні, ми з німецькими колегами зійшлися в думці, що гарантія надійного енергозабезпечення європейців потребує негайного вироблення плану зі взаємодії всіх учасників ринку — постачальника, країни-транзитера, споживачів», — сказав він. У рамках такого плану до завдань, що потребують реалізації в короткостроковий період, зазначають у «Газпромі», належать пошук джерел фінансування для оплати споживаного Україною газу та газу, який необхідно закачати до її підземних сховищ, а також для модернізації української ГТС.

ФОТОФАКТ

У Запоріжжі жінки-депутати обласної і міської рад миють автомобілі всім бажаним. Послуга коштує 1000 гривень, усі зібрані гроші переказуються на рахунок відділення гематології обласної клінічної дитячої лікарні.

Фото Дмитра СМОЛЬЄНКА (Укрінформ).

ФОТОФАКТ

До Всесвітнього дня захисту навколишнього природного середовища відбулося костюмоване пікетування Мінприроди України громадськими екологічними організаціями «Лосів і осетрів — до Червоної книги». Пікетування спричинене тим, що чиновники цього міністерства вже п'ять років не видають третє видання Червоної книги України і не бажають вносити в нього лося, севрюгу і російського осетра, яким загрожує повне знищення.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Херсонських ліцеїстів чекають у Швеції

Академічний ліцей при Херсонському державному університеті й гімназія міста Клінтехамі (Швеція) підписали меморандум про співробітництво. У рамках цього документа місцеві школярі в новому навчальному році поїдуть на стажування до Швеції. У свою чергу шведські хлопчики й дівчатка приїдуть до Херсона для навчання в академічному ліцеї.

Зі Швеції до Херсона прибули координатори майбутнього стажування українських учнів. Гості були вражені рівнем знань, передусім з англійської мови, що продемонстрували гімназисти. Подивування гостей зі Скандинавії для юних херсонців не було несподіваним — такою ж була реакція викладачів середніх шкіл Єгипту, Росії, Німеччини, Франції та інших міст, де побували місцеві ліцеїсти.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Херсон.

Збруч і Смотрич знов даватимуть енергію

На гідроелектростанціях, збудованих у середині минулого століття, розпочинається нове життя. Більшість із них свого часу були визнані малопотужними й закриті. Серед них і П'ятичанська, Ніверська та Завальська на Збручі. Однак сьогодні енергетики і господарники знову повертаються до невеликих станцій. За кілька років вдалося відновити роботу всіх трьох згаданих. Підключені до єдиної системи «Хмельницькобленерго», вони вже виробили понад 110 мільйонів кіловат-годин. Енергію малих ГЕС залюбки купують промислові підприємства. Невдовзі каскад малих гідроелектростанцій поповниться новою — в районі села Цибулівка на Смотричі. Документацію на її спорудження вже виготовляє київський інститут «Сільенергопроект». Свого часу існувала ціла програма, котра передбачала спорудити на Збручі каскад невеликих ГЕС. Майже три десятки станцій мали виробляти щороку понад 64 мільйони кіловат-годин електроенергії. Пізніше про програму забули, але тепер фахівці знову повертаються до старих ідей.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

Президент вважає...

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Президент також наголосив, що «подібний підхід у ядерному питанні фактично повторює сценарій газового та енергетичного шантажу, що мав місце в січні поточного року».

Характерно, що напередодні засідання перший заступник РНБО Володимир Огризко торкнувся ще однієї гострої теми в україно-російських відносинах. Він зажадав від російського Чорноморського флоту, який базується в Україні, виконання умов перебування. Про це Володимир Огризко заявив після міжвимочої наради за участі керівників місцевих органів влади та силових структур Севастополя, під час якого обговорювалися питання виконання ЧФ Росії чинного законодавства України. «Ні про які додаткові санкції чи обмеження мова не йде. Йдеться про те, що російський Чорноморський флот, який перебуває на території України, зобов'язаний виконувати узяті на себе зобов'язання відповідно до угоди 1997 року, а також відповідно до чинного українського законодавства», — підкреслив він.

Пан Огризко також прокоментував інформацію про фактичне затримання російських військовослужбовців співробітниками севастопольської міліції, які нібито мали місце: «Я думаю, що для кожної держави важливо забезпечити безпеку своїх громадян, про що ми, власне, і турбуємося», — сказав він. «Коли ви приїжджаєте на Київський вокзал Москви, будь-який російський міліціонер може підійти до вас і зажадати документи. Чому те саме не може відбуватися в Україні? Чому не можна переконаватися, що ця особа перебуває в Україні на законних підставах? Це право і обов'язок кожної держави», — додав Огризко, наголосивши, що йдеться виключно про дотримання російськими військовослужбовцями чинного українського законодавства.

НОВИНИ

СВІТ КОРОТКО

► ВЕЛИКОБРИТАНІЯ

Чиновник закликає прем'єра до відставки

Серйозного удару по позиціях прем'єр-міністра Великобританії Гордона Брауна завдав міністр праці й у справах пенсій Джеймс Пернелл. Він подав у відставку й закликав главу уряду наслідувати його приклад. Те, що Браун піде з постів лідера лейбористів і прем'єра, на думку Пернелла, — тільки на благо правлячої партії. Чиновник став уже третім за останні три дні членом кабінету міністрів, що заявив про намір вийти зі складу уряду. Почин поклала глава МВС Джекі Сміт, потім пішла у відставку міністр у справах громад і місцевого самоврядування Гейзл Блірз.

Нагадаємо, що в травні британську громадськість сколихнув скандал, спричинений публікацією газетою «Дейлі телеграф» інформації про необґрунтовані видатки депутатів палати громад, які доводилося сплачувати платникам податків.

► ПОЛЬЩА

Поляки обирають євродепутатів

Завтра поляки обиратимуть своїх представників до Європейського парламенту. Відповідно до принципу розподілу мандатів пропорційно до кількості населення країн—членів ЄС, квота Польщі в цьому однопалатному представницькому органі становить 50 (з 736 передбачених для 27 країн) місць. На один мандат євродепутата від Польщі претендують по 26 кандидатів у 13 виборчих округах. Серед 1311 кандидатів фігурує багато відомих політичних діячів країни: 79 депутатів сейму, 7 сенаторів національного парламенту чинного скликання, 38 нинішніх польських євродепутатів.

Цього року євровибори розглядаються головними гравцями польської політичної арени як свого роду пробний протест перед президентськими й місцевими виборами 2010 року, передає з Варшави Іван КОЗЛОВСЬКИЙ.

► БРАЗИЛІЯ—ФРАНЦІЯ

Знайдені уламки не належать зниклому літаку

Металеві фрагменти, що витягли з вод Атлантичного океану, не є частинами зниклого аеробуса А-330 компанії Ейр Франс. За словами генерала ВПС Бразилії Рамона Кардозу, знайдені фрагменти не використовуються у виробництві конкретного типу літака.

Як повідомлялося раніше, рятувальники ВМФ Бразилії витягли з вод Атлантики металевий уламок розміром близько 2,5 кв. м, який поспішили назвати частиною зниклого літака. Тим часом досі не виявлено жодного тіла пасажирів борту 447, що загинули в авіакатастрофі. У пошуковій операції задіяно 11 літаків ВПС Бразилії, США й Франції, а також три кораблі ВМС Бразилії.

► ПАР

Померла найстаріша жителька планети

У ПАР померла найстаріша жителька планети — 134-літня Молоко Темо. Вона побачила цей світ ще 4 липня 1874 року і все життя провела в рідних місцях — нині це південноафриканська провінція Лімпопо на кордоні із Зімбабве. Жінка встигла побачити на своєму віку кілька епох: народилася в бурській республіці Трансвааль, пережила і війни з британськими колонізаторами, і Південно-Африканський Союз — британський домініон, період апартеїду, а також зустріла прихід нерасової демократії.

Сьогодні, після 18-денного поточного ремонту, урочисто відкриють міст через Дніпро — головну автотранспортну артерію, що з'єднує Черкаси з Лівобережжям, *повідомляє наш власкор Лідія ТИТАРЕНКО*

Рада Європи 8 червня у Мінську відкриє перший інформаційний пункт у Білорусі (*прес-служба Ради Європи*)

Західна преса дивується...

ПОЧАТОК НА 3-Й СТОР.

«Дві головні українські політичні партії перебувають у переговорному процесі щодо створення альянсу, що ізолює прозахідного Президента Віктора Ющенка і підживить політичну напругу перед січневими президентськими виборами. Така коаліція буде благом для Москви, яка радіє останньому потеплішанню стосунків з пані Тимошенко, і ударом для пана Ющенка, котрий розізлив Кремль намаганнями інтегрувати Україну до західних структур та Північно-Атлантичного альянсу», — пише «Уол-стріт джорнал».

«Головна українська опозиційна партія проводить переговори про створення коаліції зі своїм найзапеклішим противником, — повідомляє Асошіейтед Пресс, — цей процес може ізолювати Президента Віктора Ющенка на початку передвиборної президентської кампанії. Партія регіонів, під керівництвом колишнього президента Віктора Януковича (певне, Вікторіві Федоровичу сподобалася б ця прикра помилка журналістів Асошіейтед Пресс. — Авт.), намагається створити «широку коаліцію» з партією Прем'єр-міністра країни Юлії Тимошенко, незважаючи навіть на те, що ці два лідери довгими роками намагалися знищити один одного. Це стане останньою частиною тривалої тристоронньої битви за владу між Януковичем, Тимошенко та Ющенком. Ця битва особливо посилилася в останні місяці, попри те, що економіка України переживає найгіршу кризу за останнє десятиріччя, а також тиск президентських виборів, що мають відбутися в січні. Водночас експерти попереджають: якщо Україна не споможеться провести справжні президентські вибори, це може підірвати її демократичні прагнення та інтеграцію із Заходом».

«Український Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко і колишній прем'єр Віктор Янукович на межі укладення договору для формування «широкої коаліції» у парламенті. Пані Тимошенко і пан Янукович мають довгу історію ворожнечі, принаймні на публіці. Незрозуміло, чи зможуть вони побороти протиріччя і забезпечити стабільність, на яку так довго очікував Європейський Союз, після більш як чотирьох років жорсткої політичної боротьби», — пише Рейтер.

Польська газета «Річ Посполита»: «В Україні щораз реальнішою стає можливість нової коаліції недавніх політичних опонентів: Юлії Тимошенко з Партією регіонів Віктора Януковича». Автор цієї статті впевнена, що «розмови про створення коаліції хоча й будуть продовжені, але завершаться порозумінням. Важливим у цьому питанні є позиція бізнесменів з оточення Януковича. Олігархи не хочуть витрачати гроші на дострокові парламентські чи президентські вибори, тому вони прагнуть дійти компромісу з Тимошенко».

А російські «Известия» вважають: «Президент України вирішує найскладніше питання: як би подати у відставку, але залишитися при владі. На це кинуті всі сили його консультантів. Якщо коаліція у складі Партії регіонів і Блоку Юлії Тимошенко (БЮТ) все ж таки буде створена, зберегти її буде вкрай складно. Єдиний спосіб порятунку — відставка та оголошення у 90-денний термін позачергових парламентських виборів».

Пресу читали
Анна БОЙКО і Тетяна ПАСОВА.

Кластер — це не тільки дві-три ініціативи, а сотні й тисячі нових робочих місць...

Такої кількості «оступених», що прибули до Севастополя на IV Міжнародну науково-практичну конференцію, організовану за підтримки Німецького бюро технічного співробітництва (GTZ), міг би позаздрити будь-який форум.

Під стать освітньому та науковому рівню учасників була й тема розмови: «Розвиток інноваційних кластерів у сучасних умовах реструктуризації економіки». Результатами своїх наукових здобутків у сфері розробки методики, формування й функціонування кластерів ділилися співробітник львівського Інституту регіональних досліджень НАН України, доктор економічних наук Надія Микула, професор Донецького економіко-гуманітарного інституту Володимир Дубницький, викладач Київського національного торговельно-економічного університету Наталя Кузнєцова, експерт Німецького бюро технічного співробітництва Лана Хопкінсон — загалом більш як два десятки вчених, котрі представляли Україну та закордонні наукові центри.

Характерною рисою нинішньої конференції, зазначила президент Севастопольської

Розробки кандидата технічних наук Івана Стаценка (на знімку — крайній ліворуч), які втілилися в плазменно-форкамерні свічі запалювання, дали змогу вітчизняному виробникові ТОВ НПО «Сонячна енергія» за якістю продукції обійти найавторитетніші німецькі, японські та американські фірми. Для будь-якого вітчизняного автомобіліста комплект таких свічок — найкращий подарунок.

торгово-промислової палати, академік Міжнародної академії інформатизації Людмила Вишня, стала активна участь у розмові практиків — зі своїми доповідями в перший день роботи форуму виступили співробітник Мінпромполітики Микола Коцюба й гурт кластерних ініціатив України Станіслав Соколенко, заступник голови Севастопольської міськдержадміністрації Олександр Климов, чиновники райдержадміністрації одного з районів Чернівецької області та депутат Меліто-

польської міськради. Отож, констатувала Людмила Іллівна, почався перехід від теоретичного періоду розвитку кластерного руху в Україні до практичного. Що, на думку промовців, безсумнівно «потягне» за собою впровадження у вітчизняне виробництво інноваційних технологій. Унаслідок чого збільшуватиметься кількість робочих місць і зростатиме рівень добробуту людей.

Микола МАГДИЧ.
Севастополь.

Фото автора.

СПОРТ

Кожен учасник — переможець!

На спортивній базі «Святошин» під Києвом відбулося урочисте відкриття шостого міжнародного турніру футбольної ліги «Сені кап-2009» для людей з особливими потребами.

Уже шостий раз в Україні проводяться такі змагання. Цього року в

них бере участь дванадцять команд із дитячих та психоневрологічних інтернатів з усієї країни. Дві команди переможців візьмуть участь у європейському фінальному турнірі в Польщі, де зустрінуться з командами з країн СНД і Східної Європи.

Як сказав народний депутат України, президент Національного комітету спорту інвалідів України Валерій Сушкевич (на знімку ліворуч): «Я сьогодні з задоволенням залишив зал Верховної Ради і приїхав сюди на це свято. Цілеспрямованість і мужність таких людей викликає почуття поваги. Реабілітаційні можливості і фізична культура для дітей з інвалідністю — безмежні».

«Сені кап-2009» стартував, і кожен його учасник буде переможцем.

Анастасія КОВАЛЬЧУК
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКО.

«Поверніть «Олімп» дітям!»

Представники обласних федерацій боксу, греко-римської і вільної боротьби, регбі, коледжу фізвиховання, вихованці дитячих спортивних шкіл міста та їхні батьки провели під стінами Івано-Франківської обласної держадміністрації мітинг протесту проти, за їхніми словами, незаконної приватизації спорткомплексу «Олімп». У руках вони тримали плакати «Поверніть «Олімп» дітям!», «Олімпійцями без «Олімпу» не стати», «Ми не хочемо тренуватись у підвалах!», «Владо, поверни дітям «Олімп!»». До мікрофону підходили відомі спортсмени, тренери, місцеві депутати і обурювалися тим, що єдиний у місті спорткомплекс «Олімп», де раніше тренувалося багато юних спортсменів, в результаті сумнівної обробки уже кілька років не функціонує. Учасники мітингу вимагали від керівництва області повернути його в державну власність.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківськ.

Фото автора.

Без Алієва

Футбол. Півоборонець збірної України Олександр Алієв пропустить відбіркові матчі чемпіонату світу-2010 проти Хорватії (сьогодні в Загребі) та Казахстану (наступної середи в Києві) через пошкодження гомілкостопу. Хавбек київського «Динамо» травмувався на тренуванні національної збірної 4 червня. За попередніми висновками лікарів, через 15–20 днів Алієв зможе повернутися до занять. Однак двотижневу відпустку, відведену киянину в літнє міжсезоння, він проведе в гіпсі.

Перемога і нічия

Москва. (Росія). Контрольний матч збірних (U-18). Росія — Україна. 0:0.

Україна: Коваль, Піперков (Полішук, 46), Паріванія, Кривцов, Голиков, Сидорчук (Левченко, 90), Задоя (Грицай, 46), Морозенко, Нехтій (Малин, 46), Овчинников (Балашов, 46), Федотов.

Вилучено Грицай, 80.

Після поразки 2 червня 2:3 росіяни робили все задля реваншу. Навіть залишили українців у меншості. Однак мужньо діяла вся наша команда (тренер — Анатолій Бузник). Але особливо корисно зіграв воротар Максим Коваль із «Металурга» (Запоріжжя), котрий, до речі, на рік молодший від партнерів. Він на 45-й та 54-й хвилинах парирував пенальті!

29 травня. Голова Верховної Ради України Володимир Литвин під час робочого візиту до Сумської області взяв участь у святі останнього дзвоника у загальноосвітній школі с. Попівка Конотопського району.

30 травня. У рамках святкування Дня Києва на Майдані Незалежності стартував 17-й «Пробіг під каштанами».

31 травня. Полтавська «Ворскла», здолавши донецький «Шахтар», здобула Кубок України з футболу.

1 червня. Народні депутати Олег Зарубінський, Валерій Сушкевич, Тетяна Бахтеєва на погоджувальній раді керівників парламентських комітетів і фракцій.

3 червня. Ужгород. Презентація всеукраїнської акції «Виміряй свій тиск — скажи інсульту: «Ні!!!».

2 червня. Запорізька область. У відділенні Ощадбанку в Мелітополі сталися два вибухи, внаслідок яких постраждали 22 особи.

4 червня. Харків. Мітинг працівників ВАТ «Харківський тракторний завод імені Орджонікідзе».

Уперше після аварій на шахті імені Засядька введена в експлуатацію нова лава (*Укрінформ*)

Колишній канцлер ФРН Герхард Шредер прогнозує закінчення світової кризи не раніше 2011 року (*УНІАН*)

КРИМІНАЛ

► *ДОНЕЦЬК*

За місце на цвинтарі його директор брав хабарі

На гарячому затримано директора одного з міських цвинтарів у Донецькій області. Працівники Управління державної служби з боротьби з економічною злочинністю облуправління міліції взяли керівника після отримання хабара в сумі 1,9 тисячі гривень за виділення земельної ділянки громадянину під поховання його співмешканки. Встановлено, що зловмисник не раз вимагав і отримував хабарі від родичів покійних за виділення земельних ділянок. Правоохоронці задокументували вісім таких фактів на загальну суму понад 15 тисяч гривень. Прокуратура порушила кримінальну справу, ведеться слідство.

Ліна КУЦЬ.

► *ДНІПРОПЕТРОВСЬК*

Цілився у куц, а влучив у сусідку

59-річна потерпіла стверджує, що сусід стріляв у неї з мисливської рушниць під час сварки. А 55-річний «мисливець» доводить, що вийшов посеред дня з рушницею на город і знічев'я стрельнув собі в бік куца. У результаті, як повідомили у відділі зв'язків з громадськістю Головного управління МВС України в Дніпропетровській області, пенсіонерка з вогнепальним дробовим пораненням гомілки та стегна — в лікарні, а сусіда притягують до адміністративної відповідальності.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

► *ОДЕСА*

Африканець грабував уночі

34-літній житель однієї з країн Африканського континенту виходив на «полювання» на вулиці Одеси вночі. Резон у цьому був — вночі темношкірому злочинцю було легше схватитися. Жертвами грабіжника з Африки стали 20-річний одесит, який безмовно віддав нападникові мобільний телефон, і 18-річний студент, котрий позбавився годинника. Пошуки злочинця-іноземця тривали два місяці й виявилися успішними — його було затримано.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

► *КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ*

Сліди злочину замітали вогнем

У Кам'янці-Подільському двоє місцевих молодиків, 1979 та 1984 років народження, зализли через відчинену квартиру в помешкання жительки міста. Злодії поцупили DVD-програвач та ювелірні вироби зрібля. А згодом, намагаючись приховати сліди злочину, зловмисники вчинили підпал квартири, чим заподіяли матеріальної шкоди потерпілій на суму 150000 гривень. Правоохоронці все-таки на їхній слід натрапили, а населенню нагадують: покидаючи домівку, не забувайте зачиняти вікна та двері.

Віра ШПИЛЬОВА.

В епіцентрі людського горя

Як допомогти тим, хто не здатний витримати удар долі? Про це розповідають психологи МНС із Донеччини

Є ТАКА СЛУЖБА

«Вона ридала в мене на плечі хвилин сорок. Її неможливо було ані заспокоїти, ані відірвати від себе. І всі сорок хвилин я гладила її по голові і вмовляла, вмовляла. Під кінець думала, що ми зараз обидві впадемо». Це слова старшого психолога відділу з роботи із персоналом управління МНС у Горлівці Олени Іванової. Разом із колегами вона працювала з родичами загиблих шахтарів. За лічені роки психологирятувальники накопичили чималий досвід. Авіакатастрофа літака Анапа—Санкт-Петербург у 2006-му, аварії на шахті імені Засядька в 2007-му, на шахті імені Карла Маркса і «Краснолиманській» у 2008-му, на шахті «Новодзержинська» в 2009-му...

«Чоловіки взагалі відмовлялися впізнавати трупи. Це робили матері і дружини...»

Спочатку служба МНС створювалася для роботи з особовим складом, безпосередньо задіяним на ліквідації надзвичайних ситуацій і гасінні пожеж. Адже участь у трагічних подіях не може не позначитися на психологічному стані людини. У надзвичайній ситуації, пов'язаній із масовою загибеллю людей або загибеллю дитини, важко залишатися адекватним. Саме тому психологи почали проводити з особовим складом спеціальні тренінги, навчати бійців зберігати спокій і боєздатність у найкритичніші моменти. Крім цього, рятувальники проходять обов'язкове тестування, що дає змогу об'єктивно оцінювати стан людини, її готовність до виконання завдань надалі. У підрозділах ГУ МНС у Донецькій області є кімнати психологічного розвантаження, проводяться спеціальні реабілітаційні заходи для нормалізації стану людини, в якій така робота, що треба йти у вогонь, розшукувати людей у задимлених приміщеннях, розбирати завали будинків, працювати серед людського горя.

А ось із населенням психологи-рятувальники почали працювати відносно нещодавно. І така допомога виявилася дуже затребуваною. До речі, вперше це сталося не на шахті, а після авіакатастрофи літака Пулковських авіаліній у серпні 2006 року, коли загинуло 180 пасажирів і членів екіпажу. До селища Суха Балка на Донеччині почали з'їжджатися родичі загиблих, і вони потребували не лише першої медичної, а й екстреної психологічної допомоги.

— Робота під час аварії на шахті імені Засядька закріпила навички і дала можливість одержати дорогоцінний досвід роботи з населенням, — розповідає заступник начальника ГУ МНС України в Донецькій області, полковник служби цивільного захисту Євген Кудінов. — Саме тоді вже почали формуватися способи психологічної роботи із членами родин загиблих і постраждалих гірників, розміщення особового складу служби на місці надзви-

вільного захисту Євген Кудінов. — Саме тоді вже почали формуватися способи психологічної роботи із членами родин загиблих і постраждалих гірників, розміщення особового складу служби на місці надзви-

чайної ситуації. Визначився вміст сумки психолога: у ній — седативні медикаменти, ікона, іграшка для дитини, ковдра й таке інше. Тоді ж виникло рішення закріплювати працівника психологічної служби за конкретними родинами й вести роботу з ними до моменту нормалізації їх стану. У період роботи виникали довірчі стосунки між психологами і членами родин. Це настільки важливо й цінно, що багато наших співробітників відмовлялися кидати робочі місця й залишалися на другу, третю добу, ділячи з людьми, в яких сталося горе, склянку чаю, лавку у дворі шахти, захищаючи їх від почуття покинутості, непотрібності, самотності та безвиході.

На цвинтарі психолог зайвий

Коли на людину обрушується лихо, вона намагається захиститися. У когось це виражається в необґрунтованій агресії, у когось — у спробі уникати реальності, аж до рішення піти з життя слідом за за-

гиблою рідною людиною. На подвір'ї шахти, де сталася аварія, збираються родичі, знайомі, сусіди. Плач, стогін, прокльони, розлючені вигуки — реакція на біду буває дуже різною. Доводилося спостерігати, як час від часу до жінок, які голосили, підходили психологи і медичні працівники. Обнімали, простягали склянку с валер'яною, укривали теплою ковдрою, відводили вбік.

— Від дій розлюченої юрби насамперед страждають слабкі й немічні — літні люди, діти, жінки, — пояснює Євген Кудінов. — Вони можуть поповнити число жертв трагедії. Крім того, матері з дітьми, що залишилися без годувальника, цілком здатні у розпачі позбавити себе життя. Цього допустити не можна. Співробітники психологічної служби візуально відшукують людей, не здатних самотійно впоратися з лихом, і приходять до них на допомогу, часто стаючи об'єктами

решкоюю. Цвинтар — саме те місце, де потрібно виплакати-ся, поголосити й у такий спосіб зняти стрес. У людини залишається тільки гіркота втрати, що не приводить її до неадекватних вчинків. І не треба заважати родичам позбуватися емоційного негативу.

Випадок із практики

Марина Ткач, начальник відділу психологічного забезпечення при ГУ МНС України у Донецькій області: *«Дочка шахтаря, тіло якого дістали по шматочках, увесь час говорила, що повіситься або втопиться. І раптом підбігають дівчатка й шепчуть мені на вухо, що в жіночому туалеті одна кабінка вже давно зачинена і ніхто не виходить. Я схопила охоронця й почала до туалету. Поки підставляли лавку, поки я на неї піднімалася, щоб зазирнути до кабінки, в голові крутилися думки: чи вистачить у мене сил витягти тіло з петлі, чи встигну відкачати... Дякувати Богові, тривога виявилася помилковою! Просто дверцята в кабінці заїло».*

Родини загиблих шахтарів і сьогодні час від часу телефонують своїм помічникам-рятувальникам, які були з ними в тяжкі хвилини горя. Питають поради, діляться новинами, переживаннями. «Найважливіше для нас — подяка людей, які змогли перебороти лихо, що застеляє чорною завісою розум», — каже Євген Кудінов. Серед психологів обласного управління МНС, відзначених відомчими нагородами, — старший психолог відділу з роботи із персоналом управління МНС у Слов'янську Світлана Помогаєва, вже названі Олена Іванова з Горлівки, Марина Ткач із Донецька, начальник центру з роботи з особовим складом обласного управління МНС Сергій Решетняк. А днями митрополит Київський і всієї України предстоятель Української православної церкви Володимир вручив церковні нагороди начальнику ГУ МНС України в Донецькій області Андрію Бондаренку та заступникові начальника управління з роботи з персоналом Євгену Куді-

ПРЯМА МОВА

Олександра Нестерчук, старший психолог відділу з роботи з персоналом управління МНС у Маріуполі:

«Найстрашніше для родича — впізнання трупа. Ми по півгодини розмовляли з кожним, перш ніж зайти на ствол, де проводилося впізнання тіла, яке дістали з-під завалу. Люди кивали головою, з усім погоджувалися, заходили й... непритомнілі! Чоловіки взагалі відмовлялися впізнавати трупи. Це робили матері і дружини...».

ня про перебіг аварійно-рятувальних робіт. За словами нашого співрозмовника, допомога психологічної служби вкрай необхідна в момент, коли аварія тільки сталася, в момент рятувальних робіт і в момент упізнання трупів, піднятих на поверхню. А ось на цвинтарі, під час поховання загиблих, психолог стає пе-

нову. Так відзначено роботу психологів-рятувальників під час ліквідації аварії на шахті «Новодзержинська» у травні цього року та під час інших резонансних трагедій.

Ліна КУЦЬ.

Фото надано центром пропаганди ГУ МНС України в Донецькій області.

Від дій розлюченої юрби насамперед страждають слабкі й немічні — літні люди, діти, жінки

► ВІННИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Зливи зруйнували школу

В аварійному стані опинилася школа в селі Розкопане Погребищенського району на Вінниччині. Рясні зливи, що пройшли тут останнім часом, підірвали фундамент двоповерхової будівлі, внаслідок чого зрушили з місця внутрішня і зовнішня стіни в кабінеті математики та навчальній кімнаті сьомого класу.

— Добре, що будинок великий, має більше двох тисяч квадратних метрів, тому є куди відселити учнів з аварійних кімнат, — каже директор школи Валерій Братковський. — У нас навчається 71 учень, а школа розрахована на 500 дітей. На наше щастя, заняття уже закінчилися, залишилися скласти іспити, тоді повністю звільнимо приміщення для ремонтних робіт.

Голова Погребищенської районної ради Володимир Олексієнко повідомив, що нині фахівці роблять експертизу і визначаються з коштами. Керівництво району вже звернулося до управління з надзвичайних ситуацій Вінницької облдержадміністрації з проханням надати фінансову допомогу для ліквідації пошкоджень, які спричинила стихія. Утім, фахівці вже встановили, що винні не тільки ґрунтові води, рівень яких піднявся після дощів. Під час будівництва школи у 1978 році будівельники допустили низку порушень. Нині вони далися взнаки.

— Якщо не вжити негайних заходів, може статися лихо, — продовжує голова районної ради, — подальше руйнування несучих конструкцій призведе до того, що впаде панель перекриття. За попередніми підрахунками, для ліквідації руйнувань необхідно приблизно 300 тисяч гривень. На жаль, такої суми в районному бюджеті не вдасться знайти.

До речі, батьки учнів уже висловили бажання допомогти у проведенні робіт. Тільки б першого вересня їхні діти сіли за парти у відновленій будівлі.

Віктор СКРИПНИК.

► РІВНЕНСЬКА ОБЛАСТЬ

На двох колесах — до історичних місць

Об'їхати всю Україну на велосипедах і ознайомитися з найвидатнішими пам'ятками історії та архітектури — таке завдання поставили перед собою студенти Харківського політехнічного університету Олег Ісаєв та Олександр Коц.

Вони вже «намотали» тисячу кілометрів по Волині, побували в старовинних містах Дубно та Острог, на знаменитих «Козацьких могилах», у Почаївській лаврі.

— Про побачене розповідатимемо в університеті. Платимо також описати нашу подорож. У такий спосіб пропагуватимемо історію нашої держави, — каже Олег Ісаєв.

Використовуючи вільний від занять час, хлопці скоlesiли Крим та Центральну Україну. Після Волині візьмуться «підкорювати» Східну Україну.

— Можливо, станемо першими українськими велосипедистами, котрі побувають в усіх найвизначніших місцях країни, — каже Олександр Коц. — І все це не заради слави. Хочемо вповні відчувати історичний дух нашої держави.

Євген ЦИМБАЛЮК.

Бики дорожчі за модну іномарку

ДОСВІД

На початку року, який за східним календарем називається Роком Земляного Бика, багато писали про вдачу і звички могутніх тварин. Нині у господарствах, на жаль, вже не зустрінеш цих круторогих велетнів, які були колись основною тягловою силою на фермах і полях. Однак на племпідприємстві в Геронимівці, що в Черкаському районі, биків-богатирів ще можна побачити.

На тварин не можна кричати

Робота з племінними биками дуже відповідальна, навіть ризикована. Адже вага цих тварин сягає інколи півтори тонни, до того ж вони славляться запальним характером і неабияким темпераментом. Щоб роздратуватися, тварині потрібно іноді лише кілька секунд, за які наглядчач може не встигнути врятуватися.

Тому працівників для догляду за бугаями підбирають дуже ретельно. Вони постійно проходять інструктажі з техніки безпеки. Операторам категорично забороняється вживати алкоголь, палити, користуватися парфумами з різким запахом. Бики цього не виносять і можуть накинутися на людину, яка є джерелом неприємного для них запаху. Якщо оператор з'явився на робочому місці напідпитку, його без зайвих розмов звільняють з роботи.

Крім того, биків не можна бити, і навіть кричати на них не бажано — тварина запам'ятає образи й рано чи пізно помститься, що може закінчитися для кривдника дуже зле. Це правило за три роки роботи на підприємстві чітко засвоїв оператор Андрій Дзюба, чим завоював прихильність своїх підопічних. Вони дозволяють йому чухати себе, а улюбленець Рондо — навіть обняти й сфотографуватися з ним на пам'ять. Хоча зазвичай спалахи фотоапаратів тварини сприймають украй негативно, про що журналістів одразу попередили на племпідприємстві.

— Я виріс у селі, тому биків не боюся, — каже Андрій Якович. — Щоправда, племінні бугаї спочатку вражали мене своїми розмірами, потім звук. У кожного мого підопічного — свій характер, і це потрібно враховувати. Але в будь-якому разі не можна показувати, що ти їх боїшся, хоча й пильності втрачати не можна.

Є в Андрія Дзюби і ще секрет — він одягає один і той же одяг, по якому тварини його впізнають.

А от чужакам вихованці племпідприємства не довіряють, продовжує наш співрозмовник. Як тільки хтось чужий до них заходить, бик, який помічає його першим, подає триковний сигнал, а за ним усі починають невдоволено густити. Почувши це, оператори, які доглядають тварин, уже знають напевне: на території сторонні.

— Учора в бичків брали кров на аналіз і робили щеплення, то вони тільки сьогодні почали заспокоюватися і лягати відпочивати, а то все обурювалися — ревли, гули, — веде далі Андрій Дзюба. — А якось я вивів Самсона показати журналістам. Він злякався фотоспалаху й подався в інший бік, а там саме оператор знімав і з переляку мало не сів у вазон з пальмою, а потім покинув камеру й втік.

Запам'ятався працівникам племпідприємства й бик, привезений з Канади. Він так радів, коли з'являвся оператор, що на-

віть усміхався. А угорець Тренд-Кнук постійно бурчить.

За добу племінний бик з'їдає 4,5—5 кілограмів концкормів та 10—12 кілограмів сіна. До раціону додаються також білково-вітамінні добавки та мікроелементи.

Не проти багатирі й розважитися, що підприємству іноді дорого коштує. Якось, приміром, кілька бугаїв звільнилися від прив'язі й попрямували до причепа, на якому привезли сіно. Там заходилися «пустувати»: позгнали залізні борти в бублики.

Племінні красені з каталога

Нині в Геронимівці — на головному племпідприємстві ВАТ НВО «Прогрес» утримується 30 племінних красенів, які забезпечують високоякісним сім'яним матеріалом не лише область, а й Україну. З молочних порід тут представлена високопродуктивна голштинська, а також українська червоно-ряба та українська чорно-ряба. Бугаї-плідники породи сементал та абердин-ангус — м'ясного напрямку. Є також плідники і комбінованої молочно-м'ясної породи сементал. Кожен бугай тут має свою кличку, яка внесена разом із усіма його генетичними та фенотипічними (зовнішніми) харак-

Щоденний моціон на племпідприємстві «Прогрес».

теристиками в спеціальний всеукраїнський каталог, що затверджується в Міністерстві аграрної політики. Тут зазначено і ціни бугая та виробленого ним біоматеріалу. Залежно від того, який напрямок скотарства — молочний чи м'ясний — хоче розвивати господарство, воно вибирає для свого стада одного чи кількох бугаїв-плідників і закуповує їхне сім'я.

— Вартість одного запліднення в приватному секторі коштує нині 50 гривень, — розповідає голова правління НВО «Прогрес» Михайло Лаврик. — Господарствам завдяки державній підтримці воно коштує лише 30—34 гривні. Це досить помірні ціна, враховуючи всі наші затрати. Але якщо вартість послуги підвищити, людям про сто це буде не по кишені. До слова, у розвинених країнах, де ми нині змушені закуповувати породистих бичків, одна спермодоза коштує від 15 до 30 євро. А вартість самого бика коливається в межах 5—10 тисяч євро.

До речі, багатирі працюють лише на

штучне запліднення. Спілкування з протилежною статтю вони повністю позбавлені — занадто дорого воно б обійшлося їхнім господарям. Адже з тієї кількості сім'я, яке бик виділяє за один раз, можна отримати 200—250 спермодоз, а значить, запліднити 100—125 корів (зазвичай для гарантованого результату використовують дві дози). Тож економія відчутна. Крім того, запліднюючи стадо природним шляхом, бик уже через рік утратив би свою продуктивність. А в умовах племпідприємства він може працювати 12—13 і навіть більше років, виробивши за життя від 26 до 100 тисяч спермодоз.

До якості сім'яного матеріалу на племпідприємстві дуже високі вимоги. Її визначають у лабораторії за кількістю активних сперматозоїдів, які мають рухатися в одному напрямку. Якщо таких виявляється замало або отримане сім'я занадто рідке, його вибраковують. Якісне ж заморожують у рідкому азоті за температури -196 градусів С та відправляють на зберігання в спермобанк, де воно не втрачає своїх властивостей протягом практично необмеженого часу.

Хоча виробництво біопродукції на підприємстві поставлено «на конвеєр», тварини не завжди підкоряються виробничій необхідності: можуть бути не в гуморі. За словами працівників племпідприємства, впливає на них і погода. Продуктивність знижується в спеку, сильний холод, затяжні дощі. А пережитий бичками стрес, наприклад, від того ж спалаху фотоапарата, може не тільки відбити в них бажання, а й погіршити якість отриманого матеріалу.

Цікаво, що всі підопічні племпідприємства позбавлені головної бичачої зброї — рогів. Це зменшує їхню агресивність та додає впевненості наглядчачам. Вважається також, що на роги витрачається багато поживних речовин. Тому спеціалісти рекомендують позбавляти рогів не лише биків, а й корів. Для цього найкраще припікати зачатки майбутніх рогів, коли теляткові виповнюється сім днів.

Через значне скорочення поголів'я великої рогатої худоби проводили селекційну роботу в області та й в Україні загалом стало дещо складніше.

— Якщо в 90-ті роки в області утримувалося 250 тисяч корів, нині їхня кількість скоротилася до 45 тисяч, — коментує Михайло Лаврик. — А для селекційної роботи потрібні роки спостережень і досліджень. Ми й нині проводимо таку роботу, але вже не в тих масштабах. Для більш ефективного наросування генетичного потенціалу маточного поголів'я і збільшення продуктивності закуповуються бугаї-плідники за кордоном.

Поголів'я корів в області за останній рік збільшилося на 800 голів. Це, звичайно, за рахунок економічного міцних сільськогосподарських підприємств. У приватному секторі через низькі закупівельні ціни на молоко кількість «лисок» зменшується. На цю негативну тенденцію, переконані у «Прогресі», державі потрібно якнайшвидше реагувати.

Наталія БАКАЛОВА,
Лідія ТИТАРЕНКО.

Черкаська область.

Фото Василя ДАВИДЕНКА.

Корова привела трійко телят

У селі Залюття Ратнівського району Волині у господарстві Миколи Штика корова привела аж трьох телят. Перше з них вона народила на пасовищі, двох наступних — у хліві. Тож у хліві Штиків стало на двох теличок і одного бичка більше. Як розповіла секретар Шедрогірської сільради Валентина Косик, такий масовий приплід в їхніх селах трапився вперше. Навіть старожили не пам'ятають чогось подібного. І це за того, що населення утримує 432 корови.

Не пам'ятає таких випадків і завідувач лабораторії генофонду порід Західного регіону інституту розведення і генетики тварин Української академії аграрних наук, заслужений працівник сільського господарства України Тимофій Янко. Місцеві ж селяни рекордну плодovitість пов'язують з биком-плідником із сусіднього села. У його потомстві вже були двійнята, а тепер ось є і трійня.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Дорогі мої земляки, мешканці рідної Чернігівщини!

Сердечно вітаю і поздоровляю Вас зі Святом Великої Божої Благодаті — Зішестям Святого Духа.

«І з'явилися їм поділені язики, мов вогонь, і осів на кожному з них. Усі вони сповнились Святим Духом і почали говорити іншими мовами, як Дух давав їм промовляти» (Діян. 2, 3—4).

Святий Дух допоміг учням Ісуса розуміти і говорити Правду. Зійшовши на Апостолів у день П'ятидесятниці, Святий Дух Божий поширився далі по всій землі Святим Словом Божим, Хрещенням і Євхаристією на всіх нас.

Поширився на всіх, хто прагне жити по совісті, працює над собою, над очищенням свого сумління, намагаючись захистити його від щоденного бруду брехні й підступів лукавого.

Велику силу Святого Духа

наочно продемонстрував Господь наш Ісус Христос, воскресивши померлого Лазара. Потім св. Апостол Петро силою Святого Духа поставив на ноги чоловіка на ім'я Еней з Лідди, котрий перед тим упродовж восьми років лежав паралізований. А невдовзі по тому св. Апостол Петро воскресив із мертвих Тавиту з Яффи.

Дух і наше дихання тісно пов'язані між собою. Вже у книзі «Буття» — першій книзі Святого Письма, розповідаючи про створення людини, натхненний автор розповідає, як Бог вдихнув життя в тіло людини.

Ми дуже рідко дякуємо Богові за здорове повне дихання, а тим часом кожний вдих є черговим ковтком їжі, обов'язково потрібної для життя.

Тому щиро бажаю Вам, щоб Ваше дихання було в Божому Дусі щасливим, вільним, тихим і сповненим спокою.

Бажаю Вам, дорогі мої земляки, Божого благословення на всі добрі справи в ім'я світлого і справедливого майбутнього,

успіхів та віри в перемогу нашого Українського Патріотичного Духу.

Бажаю, щоб Святий Дух допоміг Вам розуміти і говорити правду. Щоб всі ми стали апостолами Правди.

**Щиро Ваш,
Віталій КОРЖ,
народний депутат України
(фракція БЮТ).**

Хресний політ над Волинню

Парафіяни Володимир-Волинської єпархії Української православної церкви стали свідками незвичного богослужіння, яке здійснювалося з борту літака АН-2.

Пасажирами «небесного тихоходу» були благочинний Успенського Низкиницького монастиря ієромонах Стефан, протодиякон Віктор Мартиненко (ініціатор цього хресного обльоту), члени православного братства священномученика Арсенія Мацієвича та благодійники цієї акції. На літаку також перебували святині: нещодавно оновлена чудотворна ікона Божої Матері та ікона великомученика Георгія

з частками мощей. Своєрідний небесний хресний політ тривав годину на висоті усього 50—100 метрів. Увесь цей час священнослужителі молилися за здоров'я і благополуччя волинян, які чи не найбільше в державі постраждали від економічної кризи. Як і належить під час хресного ходу, літак тричі облетів найбільш шановані православні святині краю: Успенський кафедральний собор у Володимирі-Волинському, Святогорський Успенський Зимненський монастир та Успенський Низкиницький монастир.

Микола ЯКИМЕНКО.

Волинська область.

Володар святої Трійці

Найкраще в людині — від матері. Анна Будаї жінкою була, як всі, простою. Та ніхто краще за неї на цілу округу не відчував людської біди. Доки могла, до старості, сама мчала на поміч туди, де її гостро потребували. Несла зі своєї хати все, чим можна було підтримати котрусь людину. Як не могла сама, казала синам: ідіть, діти, нарубайте дровець стареньким, викосіть отаву вдові. Її прохання виконували без суперечок. Ота пружина добротворення, хоч і невидима, вміє заводити не одне серце на милосердя, співчуття.

Мама в родині була головною. Вона вчила любові до роботи, навчання, а головне — до молитви. Щовечора збирала всіх на спільну молитву. У п'ятницю вона була найдовшою, бо мама відправляла хресну дорогу. Вона все читала Біблію. А діти — всюди однакові: частіше бавилися та дивилися кіно. Зате відпусти, прощі хлопці ніколи не пропускали. Спочатку їх манили мандри, пізнання світу. А затим прийшла внутрішня потреба бути прочанином, бо це — як дорога до досконалості. Ось тато теше, шліфує дошку, здавалося б, вона як оксамит, а він усе знаходить шершавинки. Уже рік, як не стало матінки. І хоч ще живе тато, 83-річний трудолюб, який досі бігає селом, мов молодий, Йосифу та трьом його братам дуже сиротливо без мами.

«Це на людях я такий, — зізнається отець Йосиф, — посміхаюся, жартую, а як лишуся сам — можу й плакати». Про що ті чоловічі сльози? Хотілося б, щоб люди були досконаліші, чистіші, добріші, а воно в житті геть не так...

«Прийшов на землю шукати не праведників, а грішників»

Так казав Христос і кликав тих, хто оступився, до храму

Господнього. «Це перший раз важко наважитися переступити його поріг, — каже отець Йосиф, — а далі не зоглянешся, як не зможеш без нього. Я чиню так, як учив Христос. Мені й самому буває краще серед бомжів, в'язнів, алкоголиків. Не треба вдавати веселощі. Бо навіть на весіллях чи іменинах мені ще змолоду було важко — я б хотів уже піти, а тут забава в розпалі». Ці години волів би радше скерувати на людей, яким потрібна опора. Таких у нього — величезна родина, яка все розростається.

Помисел про чернецтво зродився, коли ще хлоп'яком пас корів. Але в радянський час від армії ніхто не відмазувався — від-

служив і Йосиф. Потім закінчив два технікуми — фінансовий та поліграфічний. Одночасно навчався в підпільній Василіанській семінарії філософії та теології.

Його нестримно тягло в монастир. Опинився там у 1982-му,

коли греко-католицька церква була під заборону, переслідуванням. На приватній квартирі в Стрию його висвятили на священника, він тоді ще працював у поліграфічному технікумі. Так, мабуть, ставали вояками за волю України тисячі безіменних героїв: щойно проголосивши клятву — одразу в смертельний бій. Йосиф став борцем за церкву. Уже в січні 1989-го василіянам повернули храм святого Онуфрія у Львові. «Я повністю присвятився віруючим. Праці було багато: інколи в час Великого Посту доводилося сповідати по 15—18 годин. Були дні, що мав по три похорони. І так шість повних років...»

Чернецтво — не добровільне ув'язнення, як дехто думає, а навпаки — вивільнення. Брати отця Йосифа — заробітчани, будують Москву. Хоч би там як — то рабство. А він, побувавши у трьох десятках країн за час служби в Римі, будує своє, українське. Тому щасливий. До того ж чернецтво є одним із наріжних каменів того храму, який називається духовністю народу.

Підняв понижене — будеш благословенним

Орден василіян за останній час — неповні два десятиліття — відродив уже 30 монастирів, власну школу, видавництво. Йосифу Будаю після чотирічного вишколу в Римі, праці головним настоятелем усіх василіанських монастирів України випало піднімати святу Трійцю в старовинному Кам'янці-Подільському. Поділля — не Львів, і питання з поверненням комплексу монастиря віруючим вершилося не так легко навіть у роки незалежності. Нава-

все матеріальне однаково характеризується мірою, числом (кількістю) та вагою. Сонце — велике фізичне тіло, що випромінює тепло і світло. Коріння, стовбур та плід дерева становлять одне ціле. Прикладом трійці є і людська родина: батько, мати та діти. Втрата одного зі складників цієї єдності болюча для двох інших і шкодить гармонійним стосункам між ними. Особливо, якщо причиною втрати є подія, що порушує духовну єдність сім'ї — подружжя зрада чи безвідповідальна поведінка батьків, дітей. Цікаво, що в разі смерті когось із членів родини ця єдність зберігається, якщо стосунки між рідними були добрими.

Таїна Святої Трійці — це незбагненна таємниця сходження Творця на землю, щоб піднести нас до неба як своє найдорожче творіння. Для багатьох людей і в рівнину, і тепер це відчуття власної цінності, значущості в очах Божих стало початком щасливого життя, в якому можна почуватися захищеним. Бо одна справа — почуватися гвинтиком великого суспільного механізму, а інша — нести в собі образ Божий.

**Галина БОНДАРЕНКО,
етнолог.**

жившись на рішення, вже за рік влада була вражена: таких темпів відбудови, такого ретельного дотримання археологічних досліджень, що їх провів свого часу фахівець зі США Андріян Мандзій, такої культури будівництва в місті ще не бачили.

Гоніння на віру спонукає до ще твердішої віри. «І де взялася ота церква, ще вчора її тут не стояло?!» — дивувалися мешкан-

ФАКТ

Перші згадки про церкву святої Трійці датуються 1582 роком, коли міщанка Гапка Табкова подарувала свою садибу на вулиці Троїцькій під монастир. У XVI—XVII століттях церква була кафедральною, при ній жили намісники Львівського православного єпископа. У роки турецького панування її перетворили на мечеть. У 1722 році тут оселилися ченці василіяни. А після приєднання Поділля до Російської імперії в 1793 році монастир став православним. Знищений у 30-х роках XX століття атеїстично-комуністичною владою.

ці міста. Вона, як той ангел, відкриває двері в заповідне Старе місто, населене пам'ятками, зпоміж яких чимало храмів, а ще фундаментів знищених сталінізмом святинь. «Більше за все я в житті не любив будови, — зізнається сам отець Йосиф. — Батько був будівельником, пропадав цілими днями, зводячи хати. Він будував з дерева, мені випало ще важче — з каменю». Багато років Будаї думав про те, як підняти цей храм. «Мабуть, тому Бог і вручив його мені. Спочатку було важко морально: більше доводилося думати про матеріальні справи, ніж про Бога. Потім зрозумів, що все, що ми робимо — молимося чи складаємо цеглу, — можна на прославу Господа чинити. І робочих мені Господь послав добрих, роботятих. І добродіїв багато». Дякує всім — і нікому. Бо доєднати свої зусилля до Божої справи — і є найкращою нагородою цілого життя.

Віра ШПИЛЬОВА.

На знімку: отець Йосиф Будаї біля свого дітища.

Фото Петра ІГНАТЬЄВА.

Вікно в Європу

ПИСЬМЕННИКИ Й НАВКОЛО НИХ

Про стан сучасної літератури в мистецьких колах не говорить хіба що ледачий. Усі в один голос твердять, що українська книга перебуває на межі зникнення, книговидавнича справа потребує державної підтримки, а письменницька праця не ціниться взагалі. За вісімнадцять років незалежності тільки й чути плач: «Література гине!», «Українська книжка на межі вимирання» і т. д., і т. п.

І хоч як парадоксально, найбільше скиглять і плачуться ті, від кого (на державному рівні) мала б залежати доля і книговидання, і — що ще важливіше! — книгорозповсюдження.

Ось рядки інтерв'ю з колишнім віце-прем'єром з гуманітарних питань, директором Інституту літератури, академіком Миколою ЖУЛИН-СЬКИМ, надрукованого в «Голосі України» наприкінці квітня (25.04):

«На жаль, література і мистецтво розвиваються без особливих надій на державну підтримку. А вона вкрай необхідна. Хоча наші митці вже й не розраховують на державу. Самі шукають і благодійні кошти, і видавців, і продюсерів, відповідні агенції, фонди, аби вихопитися на простір бодай європейського оприлюднення. А має бути інакше. Передусім держава зобов'язана дбати про престиж нашої культури, яка нічим не поступається найпопулярнішим культурам світу. Про це в Україні пишуть, знають, але... не дбають...»

Хто ж вони, оті погані дяді, що про культуру не дбають? Невже крісла міністра культу-

ри України, в якому сиділи Іван Дзюба та Богдан Ступка, чи крісла віце-прем'єра з гуманітарних питань Миколи Жулинського виявилось замало для розв'язання проблеми? Чи цього не видно з крісла теперішнього першого віце-прем'єра, члена Національної спілки письменників України Олександра Турчинова?

Ви тільки задумайтесь: письменники Олександр Мороз, Дмитро Павличко — не останні люди в українському політикумі. А, крім них, ще майже сотня письменників побували в депутатах та на найвищих, ключових посадах у державі.

Підкажіть, будь ласка, на яку ще купу глини вас треба висадити, шановні, щоб ви не тільки бачили, а й щось робили?!

А ви кажете про європейський простір.

Воно, звісно, хочеться в Європу, бо місцеві українські обшири для людей із владного Олімпу затісні. Тим часом ніхто з державних очільників навіть пальцем не поворухнув, щоб ту ж саму українську книжку зробити доступною для простого українця насам-

перед у себе дома, щоб її можна було й видати, й придбати хоча б у Києві, не кажучи вже про райцентри і села.

Зате зі статистикою у нас усе гаразд. За даними Книжкової палати в Україні в 1980 році видано 9061 назву книг, а в 2007 — 17987, тобто тепер — майже вдвічі більше. З тією лише різницею, що в 1980 році в Україні за середній тираж прозової книжки вважали 65000 примірників, сьогодні ж — 1000, поезія, відповідно, 8000 тоді й 150—200 примірників сьогодні.

Переважає більшість книговидавців займаються не видавничою справою у класичному розумінні (робота з автором, друк, реалізація тиражів), а імітацією видавничої справи. Бо й справді: значно легше підготувати рукопис і видрукувати мізерний наклад книжки за авторський чи спонсорський рахунок, відкусивши від того рахунку свою частку, ніж на власний ризик вкладати кошти, платити гонорар автору, займатись рутинною справою реалізації книги і лише потім (за умови, що пощастить) рахувати прибутки.

Це не завжди розуміють не тільки рядові автори, а й спілчанський генералітет — письменники-депутати, які майже за два десятиліття незалежності так і не змогли розрулити ситуацію і своїм зволіканням тільки сприяли занепаду книгорозповсюдження.

На більшість із них ошатно виданий томик власних віршів чи прози діє як на курку шойнознесене яечко: кудкудакають та радіють, організовують на себе рецензії в пресі та пропагують на телебаченні, влаштовують презентації, хоч тираж

видання зрідка перевищує тисячу примірників, а коли друкують п'ять тисяч (за сьогоденніми мірками, це масовий), то зазвичай уся ця друкована продукція залягає як не в стінах самих видавництв, то в підвалах чи гаражах Спілки письменників, або на дахах у тих самих авторів.

І не тому залягає, що книжки погані, а тому, що розірваний зв'язок між ланками «автор—видавець—книготоргівля—читач».

На цьому ґрунті зростають бутафорні видавництва, видавці-грандоїди, які не талановиті твори шукають, а товпляться в чергах за держзамовленнями, попутно підхарчовуючись виданнями за спонсорські чи авторські гроші. А разом з ними сформувався новий вид — декоративні письменники, тобто ті, навколо яких створено багато галасу, хоч їх майже ніхто не читає, бо твори видрукувані мізерними тиражами.

Утім, чи варто дивуватися, коли навіть наші доморошені класики й можновладці видаються на кошти спонсорів.

Кілька днів тому мені зателефонувала схвильована дружина патріарха української літератури Анатолія Дімарова:

— Ви слухали радіопередачу «Суботні зустрічі», прямиий ефір на каналі «Культура»?

— Так, а що?

— Ви звернули увагу, як радіослухачка дорікнула, що Іван Драч та Іван Дзюба видали книжки за рахунок фонду Кучми, того Кучми, який з сім'єю приватизував пів-України.

На що Іван Драч відповів: «А ви скажіть, хто приватизував другу половину, то я попрошу грошей у нього».

Що це — сумний жарт чи, може, всеїдність забронзовілого класика?

Тим-то й тривожно на душі, коли шукають спонсорів на видання власних творів (читай — ідуть жебракувати) державні

мужі, письменники Герої України Іван Драч та Іван Дзюба, оті Герої, що були в перших лавах під гаслом «Україна без Кучми».

Невже так швидко їх прикормили?

Багаторічні спостереження засвідчили, що роль депутатів-письменників у Верховній Раді досить своєрідна, що якби їх там не було, то того ніхто з мистецького люду і не помітив би. Вони беруть участь у роботі над законами про що завгодно, від закону про металобрухт до закону, що захищає кажанів, їм тільки стабільно не вистаєє духу на законодавство на захист культури.

І наостанок про таке: Жив у Києві поет. Чи геніальний, чи блаженний — того ніхто не відав, просто трохи дивакуватий, бо ходив у пом'ятій одежі, в сорочках з обірваними гудзиками, у черевиках з шнурками різного кольору, а в його квартирі (те видно з вулиці) віконна рама була заткнута подушкою.

До того звикли, того не помічали, бо що з нього взяти? Одне слово — поет!

Аж раптом... став депутатом! — Ну, все! — загули сусіди. — Тепер і вікно йому засклять, й штанці випрасують... А, дасть Бог, щось і для громади зробить, скажімо, ворухне пальчиком — і ліфт у під'їзді відремонтують, бо ж сам пішака на верхотуру ходить.

Чекали рік, другий, третій, аж поки... наш поет-депутат одержав нову квартиру на пещерських пагорбах.

Подушка у віконній рамі ще довго стирчала, аж поки її не викинули на смітник нові господарі.

Таке в нас вікно в Європу.

Павло ЦЕГЕЛЬСЬКИЙ,
член Національної спілки письменників України з 1974 року,
лауреат премії імені Остапа Вишні.

Дитячий світ без ляльок, музики й книжок не такий яскравий

В умовах фінансової кризи всі намагаються позбутися зайвих витрат. Але це не привід припиняти благочинну діяльність. Оптимальна соціальна програма за кризових умов, крім своєї малобюджетності (від цього зараз нікуди не дітися), має надавати допомогу тим, хто її особливо потребує в нелегкі часи. Й допомогати не тільки матеріально, а й духовно.

Така опіка й увага часом дорожчі за подарунки, вважає президент благодійного фонду «Обдаровані діти — майбутнє України» Влада Литовченко. Її фонд постійно опікується школами-інтернатами, де виховуються сироти і діти, позбавлені батьківського піклування. Він влаштовує майстер-класи за участі відомих виконавців, спортсменів, дизайнерів, започаткував програму «Пізнай світ!», у рамках якої представники різних посольств проводять уроки, де розповідають про історію та культуру своїх країн тощо.

У День захисту дітей БФ «Обдаровані діти — майбутнє України» запросив своїх підопічних у ляльковий світ казки (на знімку) —разом із Київським академічним театром ляльок влаштував перегляд вистави «Чарівна лампа Аладдіна» та концерт улюблених виконавців Аліни Гросу, Іви Річ... На акцію запросили культурних аташе посольств Росії, Польщі, Франції, Італії, Аргентини, Індії. Цими днями Національний бібліотеці України для дітей, окрім сервісного комп'ютера для кращого функціонування локальної мережі закладу, Влада передала власну колекцію ляльок у національних костюмах, а випускницям столичного інтернату № 23 — вечірні сукні для прощального шкільного балу.

Фонд співпрацює з видавництвом «Грані-Т» — одним із небагатьох, що друкує сьогодні дитячу сучасну літературу. В рамках благодійництва бібліотеки шкіл-інтернатів поповнилися новими книжками. Вихователі радіють: мовляв, учні стали більше читати.

Без доброчинності в умовах кризи не обійтися, вважа-

ють у світі. Філантропія продовжує існувати як переко-нання, як соціальна необхідність і людська потреба допомогти нужденним. Вона, звичайно, не замінить цілком державу в соціальній і культурній сфері, але закриє деякі її прогалини в цій царині. На жаль, подібні добрі справи в нашій країні меценати роблять без підтримки держави. Її не передбачено ані на законодавчому, ані на податковому рівні.

Ольга ВІТЕР.
Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Усі фарби надії

Виставка робіт молодих художників із різних регіонів України демонструється в Донецькому будинку працівників культури. Експозицію названо «Вернісаж надій». Тут — художні твори сорока молодих митців, представників донецької, луганської, львівської, одеської, чернівецької, чернігівської, черкаської, харківської та київської художніх шкіл. Кожна із 78 робіт передає особистість майстра, його світогляд. Вражає і жанрова різноманітність: живопис на полотні й шовку, графіка, малі скульптурні форми, розпис по склу.

Виставка проходить у рамках програми підтримки творчої молоді «Мистецтво без кордонів», яку вже кілька років реалізує Донецький будинок працівників культури. Сьогодні дуже важливо не тільки побачити, а й підтримати паростки талановитої молоді, яка дуже скоро впливатиме на культуру країни та розвиток суспільства в цілому. Серед учасників виставки — лауреати престижних всеукраїнських та міжнародних пленерів, конкурсів і симпозіумів. Важливо, що саме Донецчина об'єднала творчу молодь із різних регіонів. Бо для мистецтва не існує замкнутості, йому властивий постійний діалог. Наприклад, донеччанки Валентина та Олена Бєро закінчили Донецьке художнє училище, а зараз навчаються у Львівській національній академії мистецтв за спеціальністю «художня кераміка». Там же здобувають освіту їхні колеги і земляки Сергій Горб і Євген Черненко. Роботи хмельничанина Олександра Куркчі знаходяться в музеях України, в тім числі — в Донецькому художньому, а також у приватних колекціях по всій Європі. Деякі молоді митці пробують себе як дизайнери одягу, архітектори. І це — також нові форми самовираження талановитого покоління.

Учасників виставки привітали міністр у справах сім'ї, молоді і спорту Юрій Павленко, міський голова Олександр Лук'яченко, голова правління Національної спілки художників України Володимир Чепелик. Від організаторів усі молоді митці отримали дипломи й альбоми «Художники Донеччини».

Катерина КАЛІНІЧЕНКО,
автор проекту «Мистецтво без кордонів»,
художній керівник Донецького будинку працівників культури.

6 червня 1944 року англо–американські війська висадились у Нормандії

6 червня 1799 року народився великий російський поет Олександр Пушкін

ФАКТИ

Війна, що звела царя, короля й гетьмана

У 1699 році російський цар Петро I і польський король Август II уклали військовий союз проти Швеції. І заздалегідь поділили між собою землі, які мали завоювати у шведів. До Росії відходила Інгрія (сучасна південна частина Ленінградської області з фортецею Івангород) і Карелія. До Польщі — Остзейський край. Крім того, поляки хотіли, щоб Петро I зрікся прав на Правобережну Україну.

Проти останнього пункту був гетьман Іван Мазепа (пізніше, 1704 року, він об'єднав під своєю булавою Лівобережну і Правобережну Україну).

У 1700 році король Польщі Август II почав війну проти шведів. Петро I наказав гетьману Мазепі вислати допомогу Августу II, гетьман відіслав один полк козаків, потім ще 10 тисяч козаків й протягом війни робив це не раз. Наприклад, 1702 року на поміч полякам було вислано 12 тисяч козаків під керівництвом полковника Миклашевського. За це король Август II прислав Мазепі орден «Білого орла».

Українські козацькі війська, перебуваючи в боях і походах, зазнавали кривди і зневаги від російського командування, а, повертаючись в Україну, розповідали про свої поневіряння.

1704 року король Швеції Карл XII розгромив польську армію, захопив Варшаву, Краків і Львів. За сприяння Карла королем Польщі став Станіслав Лещинський. Після поразки Польщі у війні із Швецією під протекторат Росії й гетьмана Мазепи перейшли полки Правобережної України.

У червні 1706 року гетьман Мазепа з козацьким військом вирушив у похід на Поділля, потім на Волинь, щоб нищити маєтки польської шляхти, котра перейшла на бік шведів.

На Волині Мазепа став таббором у Дубні. Там познайомився з княгинею Ганною Дольською. Через неї гетьмана спокушали перейти на бік Станіслава Лещинського і Карла XII.

1707 року Петро I провів у Жовкві конференцію з польськими магнатами й звелів Мазепі знову передати землі Правобережної України під владу Польщі. Отоді гетьман Мазепа вступив у таємне листування з польським королем Станіславом Лещинським, що був на боці шведів. Листування йшло через Ганну Дольську та єзуїта Зеленського.

Давній союз Богдана Хмельницького й Івана Виговського, утворений колись зі Швецією, залишився для козацької старшини як заповіт. І тепер настав час той заповіт виконати: восени 1708 року шведська армія на чолі з королем Карлом XII стояла біля кордонів України. Карл вирішив іти на Москву через Україну. 30 жовтня 1708 року в селі Гірки на Новгород-Сіверщині була укладена угода між королем Швеції Карлом XII та гетьманом України Іваном Мазепою про спільні військові дії проти царя Петра I. «Щоб руський народ скинув московське ярмо і був вільним».

Леонід ШУДРЯ.

Львів.

Скільки військ було в Мазепи

I. Полтавська битва: маловідомі подробиці

Історіографічні стереотипи про участь незначного війська І. Мазепи у кампанії 1708—1709 рр. здебільшого породжені пануючою після Полтавської перемоги модою на уславлення Петра I та приниження його противників. Виступ гетьмана та мазепинців за волю України хроністи царя подавали як зраду, яку не підтримав український народ. Фактично так було розтиражовано версію Петра I та його царедворців, які хотіли вірити, що їх зрадив лише одинак.

Нейтралізація гетьманського війська

Російське командування вжило відповідних заходів, аби з Гетьманщини відразу після взяття Батурина були надіслані чолобитні аборигенів «про вірність». Брати їх до уваги сьогодні як вияв волі населення — дуже натяжно, оскільки подібні документи швидше є підтвердженням політики страху, що насаджувалася в Гетьманщині московськими урядовцями.

Водночас чимало джерел того часу дають підставу по-новому глянути на події 1708—1709 рр. на теренах України.

За Коломацькими статтями 1687 р. у козацькому реєстрі гетьмана І. Мазепи мало рахуватися 30 тисяч козаків. Крім того, гетьман мав у своєму розпорядженні 10 охотницьких полків, які налічували до 6000 сердюків та компанійців. Офіційно під його зверхністю була й Запорозька Січ (7000—8000 запорожців). Таким чином, загальний військовий контингент Гетьманщини становив до 44 тисяч душ.

На жаль, ще до укладення шведсько-українського союзу 8 городових полків з 11 були за наказами Петра I виведені в Польщу, Білорусію, Прибалтику, на Дон. Саме це (й відсутність з тієї ж причини кількох охотницьких полків) спричинили вагання Мазепи, коли старшина вимагала від нього негайного об'єднання з військом Карла XII.

Російське командування під час розгортання повстання мазепинців вжило заходів для нейтралізації українських полків, що були в підпорядкуванні їхньої армії. Відомо, що Стародубський полк послали у Бихів для охорони фортеці. На прохання І. Скоропадського повернути полк додому, Меншиков 25 січня 1709 р. відповідав: «Ради лутчей той фортецки обороны, не быть им там нельзя». З листа Т. Стрешнева царю від 12 січня 1709 р. дізнаємося, що великий контингент козаків теж виведено з Гетьманщини: «А ныне писал ис Киева господин Голицын, что от него наряжено в Азов и в Троецкий (...) в нынешнюю зиму четыре тысячи пятьсот человек из украинцов».

Полковника Гадацького полку Степана Трошинського заарештували 30 листопада 1708 р. Схоже, подібна доля була і в київського полковника Федора Коровченка, про якого після повстання мазепинців не маємо ніяких відомостей.

У Батурині 2 листопада 1708 р. при героїчній обороні загинули повністю Лубенський, Миргородський, частково Прилуцький полки, 4 сердюцькі полки, до 300 козаків Ніжинського полку (Батуринська сотня).

Попри залякування і жорстоку розправу над мазепинцями, весною до гетьмана за його покликом прибували козацькі

сотні. Головний кістяк мазепинців склав Полтавський полк, який, як писав К. Ренне 25 березня 1709 р., «заплутовал и пристал к запорожцам». Крім них, зазначав цей генерал, «также и тамошние мужики все отложились и уже давно нам неприятели». Ще 17 січня 1709 р. у Полтаву прибув новопризначений комендант гарнізону О. Келін з п'ятьма батальйонами піхоти. Із записок сучасника, Петра Крекшина (1684—1763), який детально вивчав архіви Петра I й Меншикова, довідуємось, що «полтавский полковник королю и в Запорожье писал, чтоб шли для взятия Полтавы, и о сем немедленно произведено следствие, по которому оный полковник в сей измене явился». З листа коменданта О. Келіна бачимо, що «из бунтовщиков Полтавского полку, согласившихся с запорожцами о содержании стороны короля шведскаго, взят полковник Левенц, и сердюков 7». Цей епізод підтверджує у своїх мемуарах і шведський генерал

Зображення І. Мазепи з літопису С. Величка

А. Гілленкрок: «Подполковник Зильфергельм вел переговоры с казацким полковником Левенным (Левенцем. — Авт.), находившимся с русскими в Полтаве. Этот полковник хотел доставить нам случай напасть врасполох на Полтаву. Но переговоры не имели успеха. Неприятель, узнав про это, арестовал и выпроводил из города казацкого полковника». Усе ж з Полтави втекли до мазепинців Герцики, полковий обозний Дорош Дмитрович з сином Леонтієм, полковий суддя Іван Красноперич. Їхній полковник фактично перебував під арештом у Харкові, куди, як писав Меншиков царю 26 квітня, ще раніше «жена и дети его привезены». З повідомлень першої половини 1709 р. видно драму мазепинського прибічника, який, всупереч бажанню, змушений був коритися силі московського війська, таємно підтримувати мазепинців і вдавати вірність цареві.

І. Левенця то арештовували, то залишали під наглядом. Московським урядовцям було не вигідно у грудні 1708 р. — першій половині 1709 р. його репресувати, оскільки цар для зменшення опору на Лівобережній Україні волів бачити в

Гетьманщині серед керівної верхівки більше союзників, аніж ворогів. Тим і обумовлене поблажливе ставлення московських урядовців до полтавського полковника.

А полковник Павлов від 17 червня писав, що з мазепинцями пішли «сенжаровские де житеley многое число и сотник».

Зростання рядів повстанців

Крім полтавців, до повстання явно пристали гадацькі козаки. Їх полковник С. Трошинський перед своїм арештом «полк свой в Киев не привел, а сказал: полк ево пошол иным трактом».

У квітні до мазепинців приєдналися до 7600 запорожців (як вважав Д. Яворницький, у кошового К. Гордієнка було 38 куренів по 300, 200, 150 козаків, що в середньому і дає таку цифру).

Шведський перебіжчик Леон Івашкевич (родом з Литви. — Авт.) свідчив 17 червня 1709 г. на допиті, що «в Жуках стоит Мазепа, а при нем войско, которое вчерашнего дня вышло, конницы тысячи с 4, пехоты 8 полков, а при них 2 пушки». Маємо при цьому достовірне джерело про загальний склад оборонців Гетьманщини.

Англійський посол в Москві Чарльз Вітворт 4 травня 1709 р. писав до Лондона: «Подполковник и другие офицеры, захваченные в плен в этой битве, показали, что король шведский попрежнему занимает квартиру в Будище, войска же свои расположил так, чтобы блокировать русский отряд, стоящий в Полтаве. Они в шведской армии все еще насчитывают до 28.000 человек со включением больных; ... говорят, будто весной король ожидает около 20.000 рекрут из Курляндии, частью под начальством генерал-майора Скита, частью же под командой генерал-майора Крассау. Казаков, перешедших на сторону короля шведскаго, они насчитывают до 15.000».

Ця цифра не завищена. Адже укладач багатотомних документальних «Діянй Петра Великого» І. Голіков оцінює кількість «изменников» перед Полтавським боем у понад 20000 душ. Ця цифра теж має право на існування. Адже повідомлення російських високопоставлених осіб показують, що підтримували шведсько-український союз на Правобережжі Чигиринський, Брацлавський, Могилевський полки. Для їхньої «нейтралізації» теж були послані значні сили російської армії.

Втрати мазепинців

Для підрахунку кількості учасників повстання — мазепинців важлива і статистика втрат учасників боротьби за волю України протягом кампанії кінця 1708—1709 рр. У Батурині загинуло їх до 14 тисяч, у Переволочні — 3000. Також російськими військами були спалені переважно з козаками та жителями Маячка, Нехворощ, Келеберда, Старий Кодак, Новий Кодак, Старі Санжари і Нові Санжари. Практично що-

Й. Г. Ведекінд, портрет Карла XII.

тижня гинули у бойових сутичках по 200—300 запорожців, козаків протягом січня-червня 1709 р. О. Меншиков у листі до І. Скоропадського від 8 березня 1709 р. повідомив, що «с 200 человек компанейцев на месте положили и многих в полон, также и обозы их побрали». 9 березня росіяни атакували два піхотні полки Мазепи і завдали їм великих втрат, захопивши 14 полонених. При захопленні Нових Санжар було вбито 60 козаків та 12 взято в полон. «Один из русских отрядов, повстречав полторы тысячи казаков (інформував Вітворт 4 травня свій уряд) перебил или перехватал большинство их, а забранный в плен начальник казаков немедленно четвертован на месте». 14 травня взяття Чортомлинської Січі завершилося розправою над близько 300 оборонцями (половину стратили одразу, а іншу для страху містечок — згодом). Чимало запорожців загинуло 2 червня за річку Татаркою, 200 полонених були страчені. Під час битви запорожців під Царичанкою вони втратили 30 чоловік. До 1000 козаків загинуло при облозі Полтави. 250 чугуївських козаків (слобідські полки не були в складі Гетьманщини. — Авт.), наприклад, зробили напад на запорозький загін і вбили 150 запорожців. Як бачимо, втрати повстанців були дуже значні. За підрахунками сучасника і хроніста Петра I Петра Крекшина, протягом листопада 1708 — липня 1709 років в Україні «изменников до тридцати тысяч порублено».

Та їхні ряди зростали при підготовці до вирішального бою.

Важлива ще одна цифра, наведена Вітвортом 6 липня в інформації про Полтавську битву: «Со стороны шведов в деле было около 30.000 человек, в том числе 19.000 регулярного войска, остальное — казаки». Зазначимо, що йдеться лише за тих мазепинців, які стояли безпосередньо поблизу шведів. Але ж підрозділи козаків також забезпечували блокаду Полтави, охорону обозу та місцьквартирування союзницьких військ.

Таким чином, якщо скласти втрати повсталих і кількість їх в Полтавському бою, то вийде, що гетьмана Мазепу активно підтримало до 40 000 українців.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Чернівці.

Фото з архіву автора.

СК «Країна» повідомляє, що у зв'язку із втратою бланків ОСЦПВВНТЗ та бланків спеціальних знаків встановленого зразка вважати недійсними:

1. Поліси ОСЦПВВНТЗ;
- 1.2. СЕРІЇ ВС з номерами: 0648980; 0641911; 2866544; 2866545; 2866546; 2866547; 2866548.
- 1.3. СЕРІЇ ВВ з номером: 2866576.
2. Спеціальні знаки:
- 2.1. СЕРІЇ СІ з номерами: 899202; 899135.
- 2.2. СЕРІЇ СМ з номером: 996688.
- 2.3. СЕРІЇ СЦ з номерами: 636543; 512931; 523895; 523896.

Постановами господарського суду міста Києва, 01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б:

- по справі № 43/161 від 14. 05. 2009 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «Ресурси України» (01103, м. Київ, вул. Кіквідзе, 13, код ЄДРПОУ 33102703) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.
- по справі № 43/162 від 14.05.2009 р. Товариство з обмеженою відповідальністю «Фіком» (01042, м. Київ, вул. Патріса Лумумбі, 15, код ЄДРПОУ 20036827) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Постановами від 14. 05. 2009 р., ліквідатором банкрутів призначено арбітражного керуючого Яціва О. Р. (Ліцензія серії АБ № 271798 від 21. 04. 2006 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення за адресою: 02098, м. Київ, проспект Павла Тичини, 12-б, кв. 116.

Господарським судом Запорізької області (69001, м. Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) 24.04.2009 р. порушено справу № 19/108/09 про банкрутство Приватного підприємства «Фермерські пропозиції» (70540, Запорізька обл., Орхівський р-н, пров. Піски, 14), ЄДРПОУ 31128274, р/р 26003300000265 в ЗФ АКБ «Форум», МФО 313913.

Розпорядник майна - Арбітражний керуючий Мачулян Наталія Миколаївна, ліцензія АВ № 347369 від 30.01.2008 р. (69093, м. Запоріжжя, вул. Руставі, буд. 12, к. 99, тел.: 8-067-289-25-56).

Вимоги кредиторів приймаються протягом 30 днів від дня опублікування оголошення.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) ухвалою від 22.05.2009 р. порушив провадження у справі № 44/295-б про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Енергобудсервіс ЛТД» (04209, м. Київ, вул. Гамарника, 56; код ЄДРПОУ 34044669; р/р 26004180119725 в КРФ ВАР КБ «Хрещатик», МФО 300830).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Вершиніна Андрія Олександровича (03110, м. Київ-110, а/с 151; ліцензія серії АВ № 456329 від 27.01.2009 р.).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом 30 днів з дня публікації оголошення за адресою розпорядника майна та Господарського суду м. Києва.

Ухвалою Господарського суду Сумської області 7/20-09 було порушено провадження у справі про банкрутство ТОВ «Сад та город» (40030, м. Суми, вул. Засумська, 16-б, код 21120843). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Мальованого Олександра Павловича (Ліцензія серії АВ № 158256 від 21.09.2006 року).

Відповідно до ст. 14 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з моменту виходу оголошення.

Адреса розпорядника майна: 40024, м. Суми, вул. Сумсько-Київських дивізій, 24/2.

Товариство з обмеженою відповідальністю «МЕГАМЕТАЛОСВІТ», ЄДРПОУ 33257162, юридична адреса: м. Донецьк, вул. Поліграфічна, 1, тел.: (062) 3392063, р/р 26005301661390 в філії «Путіловське відділення ПІБ в м. Донецьку», МФО 334914, Господарським судом Донецької області визнано банкрутом та призначено процедуру ліквідації терміном на 12 місяців, постанова суду від 28.05.2009 р. № 27/1596. Ліквідатором призначено БОЙКО НАТАЛІЯ ІВАНІВНА (ліцензія серії АВ 397293 від 15.10.2008 р., адреса: м. Донецьк, вул. Луговцова, 12, кв. 17, тел.: (062) 266-03-25, 8050 -0316850.)

Постановою господарського суду Миколаївської області (54009, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 22-а) від 02 червня 2009 року у справі № 5/147/09 Товариство з обмеженою відповідальністю «СЕНСОР-ПІВДЕНЬ» (юридична адреса: м. Миколаїв, вул. Лазурна, 18-б, кв. 179; ЄДРПОУ 35786435) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Тимофееву Л. Б. (ліц. АВ № 158278 від 16.10.06 р., адреса: 54017, м. Миколаїв, а/с 179).

Претензії кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення.

Господарський суд Чернівецької області (58010, м. Чернівці, вул. Кобилянської, 14) виніс постанови:

- № 5/35/б від 19.05.09 р. про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Енергокомплект ЛТД» (Чернівецька область, м. Хотин, вул. Свято-Покровська, 36-Б), код ЄДРПОУ 34398128;
- № 10/21/б від 18.05.09 р. про визнання банкрутом Товариства з обмеженою відповідальністю «Альфамет» (Чернівецька область, м. Сокиряни, вул. Бірюкової, 10), код ЄДРПОУ 32750778.

Відкрито ліквідаційні процедури банкрутів. Ліквідатором призначено Поповича Дмитра Миколайовича, ліцензія АВ № 347225 від 27.09.07 р. (58010, м. Чернівці-10, а/с 608). Заяви кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор ВАР "Шляхмаш"

повідомляють про проведення аукціону з продажу активів. На аукціон виставляються активи ВАР "Шляхмаш", які знаходяться за адресою: Запорізька обл., м. Бердянськ, вул. Гагаріна, 7:

1. Комплектуючі до екскаватора - бульдозера ТББ (76 позицій), початкова ціна продажу - 1385,24грн., без ПДВ, гарантійний внесок - 69,26грн.
2. Комплектуючі до екскаватора - бульдозера (79 позицій), початкова ціна продажу - 638,97грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 31,95грн.
3. Будматеріали (36 позицій), початкова ціна продажу - 9724,17грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 486,21грн.
4. Метизи (131 позиція), початкова ціна продажу - 23453,93грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 1172,70грн.
5. Господарські товари (38 позицій), початкова ціна продажу - 9351,00грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 467,55грн.
6. Полімери, пластмаси та вироби зі скла (39 позицій), початкова ціна продажу - 6704,45грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 335,22грн.
7. Ланцюги и канати (24 позиції), початкова ціна продажу - 30244,75грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 1512,24грн.
8. Гумово - технічні вироби (63 позиції), початкова ціна продажу - 63,68грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 3,18грн.
9. Хімічні реактиви та речовини (12 позицій), початкова ціна продажу - 647,99грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 32,40грн.
10. Кабельно - провідникова продукція та електротовари (36 позицій), початкова ціна продажу - 48632,81грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 2431,64грн.
11. Металопрокат, труби (84 позиції), початкова ціна продажу - 106347,06грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 5317,35грн.
12. Металопрокат, труби (86 позицій), початкова ціна продажу - 106412,42грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 5320,62грн.

З фіксованими умовами аукціону та технічною характеристикою майна можна ознайомитись у організатора аукціону. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізованого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників аукціону - 17,00грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД ВАР "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ОКПО 26252727, Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі в аукціоні необхідно надати письмову заяву організатору аукціону Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 27 календарних днів до 13-00 год. 03 липня 2009р. включно. Аукціон відбудеться після 30 календарних днів з дати публікації інформації 07 липня 2009р. на Донецької філії товарної біржі "ИННЭКС" о 12.00 год. за адресою: м. Донецьк, вул. Ходаковського, 5. Переможець аукціону на підставі затвердженого протоколу аукціону укладає договір купівлі-продажу з ліквідатором ВАР "Шляхмаш".

Довідки за телефонами: (062) 304-37-21, 304-77-83.

Господарський суд Вінницької області (21036, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) за заявою Тростянецької ОДПІ від 21.04.2009 винесено ухвалу № 10/77-09 про порушення провадження у справі про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Капустянський цукор» (24332, Вінницька область, Тростянецький р-н, с. Капустяни, вул. С. Мурованого, 1, код: 33559254, р/р 26001223360, МФО 320478, Філія ВАР АБ «Укргазбанк» у м. Києві).

Розпорядником майна Закритого акціонерного товариства «Капустянський цукор» призначено Лещенка Анатолія Михайловича, вул. Червона Гірка, 43, смт. Турбів Липовецького району Вінницької області, ліцензія АБ № 271658 від 11.01.06 р.

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з моменту опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Чернігівської області від 14.05.2009 року по справі № 4/87 б (14000, м. Чернігів, проспект Миру, 20) порушено провадження у справі про банкрутство Комунального підприємства «Ремонтно-будівельна дільниця» Чернігівської міської ради (14000, м. Чернігів, вул. Інструментальна, 8); р/р 26000300001708 у банку «Демарк», МФО 353575, код 33904443).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Горбача С. Ф. (ліцензія Мінекономіки АВ № 158496 від 12.01.2007 року, 14000, м. Чернігів, пр-т Миру, 139, кв. 30).

Заяви кредиторів та санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

02 червня 2009р. тимчасовий учасник Фонду **Відкрите акціонерне товариство "Комерційний банк "Причорномор'я"** (м. Дніпропетровськ, реєстраційний номер № 074) виключений із Реєстру учасників (тимчасових учасників) Фонду у зв'язку з ліквідацією банку.

8-800 3081080 www.fg.org.ua

Київський міжобласний апеляційний господарський суд повідомляє про підготовку матеріалів на обрання КУЛІКОВОЇ Світлани Василівни на посаду судді Київського міжобласного апеляційного господарського суду безстроково.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницькою, 44-Б) визнав банкрутами та відкрив ліквідаційні процедури стосовно: Товариства з обмеженою відповідальністю «Гранд-Ролф» (01010, м. Київ, вул. Січневого Повстання, 26; код ЄДРПОУ 35482278, р/р 26006272001 в АКБ «Інтеграл-банк», МФО 320735), постанова № 44/213-б від 02.06.2009 р.; Малою приватного підприємства «Фірма Манта» (04209, м. Київ, вул. Полярна, 20; код ЄДРПОУ 22886889, р/р 26000013356781 в КМФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 322012), постанова № 44/294-б від 02.06.2009 р.; Товариства з обмеженою відповідальністю «Стафф Сервіс Технолоджі» (04210, м. Київ, вул. Маршала Малиновського, 27-Б, кв. 134; код ЄДРПОУ 32529260, р/р 2600313350 в АППБ «Аваль», МФО 321024), постанова № 44/293-б від 02.06.2009 р.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Вершиніна Андрія Олександровича (03110, м. Київ-110, а/с 151; ліцензія серії АВ № 456329 від 27.01.2009 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора та Господарського суду м. Києва.

Господарським судом Автономної Республіки Крим (95003, м. Сімферополь, вул. Р. Люксембург, 29/Річна,11) порушено справу № 2-19/2124-2009 про банкрутство Малою державного підприємства «Пересувна механізована колона № 55», яке знаходиться за адресою: 97600, м. Білогірськ, Об'їздне шосе, 2, ЄДРПОУ 13784121, р/р № 26009303472361 у Кримській філії ВАР «ВТБ банк», м. Сімферополь, МФО 384618.

Ухвалою від 18.05.2009 р. відносно боржника відкрита процедура санації у відповідності зі ст.53 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом».

Керуючим санацією призначено керівника підприємства Гамідова Адіка Акрамовича, розпорядником майна призначено Тамашова Олександра Георгійовича, ліцензія арбітражного керуючого від 12.02.2007 р. серія АВ № 307256 (97412, м. Євпаторія, вул. Некрасова, 43, кв. 97).

Заяви кредиторів приймаються у 30-денний строк з дня опублікування оголошення.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 29.05.2009 р. по справі № Б 24/40/15/176/02 ВАР «Дніпродзержинський автомобільний завод» (код ЄДРПОУ 05482481; 51927, Дніпропетровська область, м. Дніпродзержинськ, вул. Стасова, буд. 79) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Талан Ростислав Григорович, т.: (056) 370-74-70, поштова адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, а/с 158.

Постановою господарського суду Дніпропетровської області від 21.05.2009 р. по справі № Б 26/129-09 ТОВ «Інтер Плюс» (код ЄДРПОУ 31313429; 51200, Дніпропетровська область, м. Новомосковськ, вул. Тургенєва, буд. 16) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначений арбітражний керуючий Талан Ростислав Григорович, т.: (056) 370-74-70, поштова адреса: 49000, м. Дніпропетровськ, а/с 158.

Господарський суд м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) визнав банкрутами та відкрив ліквідаційні процедури стосовно: Товариства з обмеженою відповідальністю «Лайт-Плюс» (03040, м. Київ, вул. Бурмістенка, 11, кім. 1; код ЄДРПОУ 35001055, р/р 260050422000 в АБ «Брокбізнесбанк», МФО 300249), постанова № 44/297-б від 04.06.2009 р.; Товариства з обмеженою відповідальністю «Виробничо-комерційна компанія «Текспро» (03191, м. Київ, вул. Лятошинського, 4-А/289; код ЄДРПОУ 35234765), постанова № 50/348 від 20.05.2009 р.

Ліквідатором призначено фізичну особу-підприємця Вершиніна Андрія Олександровича (03110, м. Київ-110, а/с 151; свідоцтво серії В01 № 174761 від 30.06.2005 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора та Господарського суду м. Києва.

Господарський суд міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) визнав банкрутом ТОВ «Ремтехсервіс-В» (03148, м. Київ, вул. Сім'ї Сосніних, 3; код ЄДРПОУ: 35556792; р/р № 26009900228601 у філії «Відрадне» АКБ «Київ», МФО 380463), постанова № 44/212-б від 21.05.09 р. Ліквідатором призначено Капельюшного Ігоря Вікторовича (03037, м. Київ, а/с - 53). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора та господарського суду.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Картонно-тарна Компанія» припиняє свою діяльність шляхом ліквідації. Заяви та претензії товариство приймає протягом двохмісячного строку (19501, Черкаська область, місто Городище, вул. Чехова, 4, код ЄДРПОУ - 33570058).

Викрадену печатку СПД Казімір Владислав Володимирович, ідентифікаційний номер 2929012156, вважати недійсною.

Господарський суд Київської області (01032, м. Київ, вул. Комінтерну, 16) визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру стосовно ТОВ «Алегран Плюс» (08700, Київська обл., м. Обухів, Промзона; код 35161823), постанова № Б11/062-09 від 27.05.09 р. Ліквідатором призначено фізичну особу-підприємця Капельюшного Ігоря Вікторовича (03037, м. Київ, а/с 53). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора та господарського суду.

Господарський суд міста Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) визнав банкрутами та відкрив ліквідаційні процедури стосовно: ТОВ «Компанія «Алюр» (01021, м. Київ, вул. М. Грушевського, 28/2, н/п № 43; КОД ЄДРПОУ 33938760, р/р 26002013531001 в філії ВАР КБ «Надра» КРУ, МФО 320564), постанова № 44/304-б від 04.06.2009 р.; ТОВ «Раст Трейдинг» (03124, м. Київ, вул. М. Василенка, 7-А; код ЄДРПОУ 31357665, р/р 26006012475001 у філії ВАР КБ «Надра» КРУ, МФО 320564), постанова № 44/305-б від 04.06.2009 р.; ТОВ «Векторпром-06» (код ЄДРПОУ 34693743; 01025, м. Київ, вул. Володимирська, 7, оф.1, п/р 26005002526001 в ВАР КБ «Надра», МФО 320478), постанова № 44/306-б від 04.06.2009 р.; ТОВ «Комерційна фірма «Арт-Трейд» (03115, м. Київ, вул. Котельникова, 17, оф.81-А; код ЄДРПОУ: 35557662, п/р 26001010301406 в ФВАТ «АКБ «АВ-ТОКРАЗБАНК» в м. Донецьк, МФО 335764), постанова № 44/296-б від 04.06.2009 р.; та порушив провадження у справі № 44/303-б про банкрутство ТОВ «Житомирський граніт» (код ЄДРПОУ 34183041; 02081, м. Київ, вул. Здобунівська, 7-а, п/р 26009002469001 в ВАР КБ «Надра», м. Київ, МФО 3200003).

По справах № 44/304-б та № 44/305-б ліквідатором призначено арбітражного керуючого Капельюшного Ігоря Вікторовича, ліцензія серії АБ № 216783 від 01.03.05 р. (03037, м. Київ, а/с 53); по справах № 44/306-б та № 44/296-б ліквідатором призначено фізичну особу-підприємця Капельюшного Ігоря Вікторовича (03037, м. Київ, а/с 53). Претензії кредиторів по цим справам приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора та господарського суду. По справі № 44/303-б розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Капельюшного Ігоря Вікторовича, ліцензія серії АБ № 216783 від 01.03.05 р. (03037, м. Київ, а/с 53). Заяви кредиторів та санаторів по цій справі приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації оголошення за адресою господарського суду, боржника та розпорядника майна.

Господарський суд Київської області (01032, м. Київ, вул. Комінетрну, 16) визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру стосовно Агпро-ромислового підприємства «Фазан» (07500, Київська область, Барішівський район, смт. Барішівка, вул. Леніна, 18; код ЄДРПОУ: 19407164) постанова № Б14/093-08/11 від 20.05.2009 р.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Вершиніна Андрія Олександровича (03110, м. Київ-110, а/с 151; ліцензія серії АВ № 456329 від 27.01.2009 р.).

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення за адресою ліквідатора та Господарського суду Київської області.

Господарським суд Миколаївської області Постановою від 02 червня 2009 року (справа № 5/152/09) визнав банкрутом та розпочав ліквідаційну процедуру Приватного підприємства «КАЮС-ТРЕЙД», ЄДРПОУ 35674517, м. Миколаїв, вул. Велика Морська, 45.

Ліквідатором призначено Томашевського О. О. (ліцензія Державного департаменту з питань банкрутства АВ № 158229), м. Миколаїв, вул. Робоча, 7, офіс, 72, к. т.: (0512) 44-72-27.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

6 червня в Україні мінлива хмарність, часом грози. Вітер змінних напрямів, 5—12 м/с. Температура в південних і східних областях уночі 8—17, удень 21—29; на решті території уночі від 2—9 до 10—15, у Карпатах до 0; вдень 15—24, на заході місцями 10—14 градусів тепла.

□ 1664. В Америці місто Новий Амстердам перейменовано на Нью-Йорк. □ 1799. Народився Олександр Пушкін. □ 1899. Народився український російськомовний поет і прозаїк Микола Ушаков. □ 1914. Засновано Миколаївський художній музей імені Верещагіна. □ 1919. У Києві закінчив роботу Всеукраїнський з'їзд волосних виконкомів. □ 1944. Англо-американські війська висадилися в Нормандії (Франція). Відкриття другого фронту. □ 2007. У столиці України встановлено пам'ятник грузинському поетові Шота Руставелі.

КАРИКАТУРИСТ ПРОДОВЖУЄ ТЕМУ

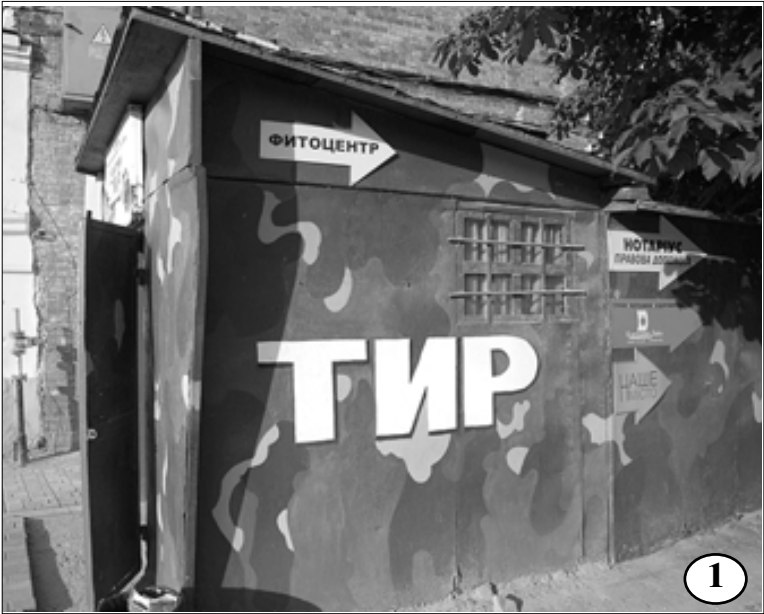

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Мал. Михайла САЧКА.

ТЕЗИ Й АНТИТЕЗИ

Истина безпечна для її автора, якщо не заперечує узвичаєну брехню.
Не довіряєш — не бери і не давай!
Люби життя, хоча й ніколи.
Бідність — не ганьба, особливо в шахрайському суспільстві.
Я вивчив російську тільки за те, що не знав її матюків.
Багато крадуть — народ стає заможнішим.
Володимир ГОЛОБОРОДЬКО.

ДУМКИ ВГОЛОС

Вигідно продавши минуле, залишаєшся без майбутнього.
Не тільки вчився на чужих помилках, а за рахунок них ще й оплачував навчання.
Регулярно отримуючи надбавку за чесність, поступово втратив честь.
Вигідно змінював винесене з хати сміття на кругленьку суму в банку.
Тримав язик за зубами, щоб було що покласти на зуб.
Ні в тин ні в ворота, а в парламент так охота.
Володимир СЛЄПЦОВ.

7 МІШКІВ ГРЕЧАНОЇ ВОВНИ

Щасливого плавання!

Всі ми пливемо на одному човні: керівництво — на Канарі, народ — до Мозамбіку.

Демократія в дії

Дайте мільярд на виборчу

кампанію провідисвіта, злодія і наркомана — і будьте певні: його кандидатура виявиться найдостойнішою!

Зооновини

Влада тримається за народ, до того ж, вовчою хваткою!

Олександр ПЕРЛЮК.

Наркомани цікавляться

Яка залежність більша — від чужих грошей чи від лідера власної політичної сили?

З чужого голосу

Начебто й живий звук під

куполом, а прислухаєшся — справжня «фанера».

Побоювання

Як би витрати скасування пільг і привілеїв народних слуг не переклали на плечі їх «хазяїв».

Борис РЕВЧУН.

ДОШКА ПОШАНИ

Хунта

Анатолій Гриценко, народний депутат, НУ—НС (про коаліцію ПР і БЮТ):

— Я категорично проти створення хунти, яка здійснюватиме кроки злочинського характеру — відбиратиме в людей право обирати Президента, красти собі додаткові повноваження. Це категорично неприйнятно.

Від чергового:

— Ех, як шкода, що в нас раніше не відібрали наші виборчі права! Тоді б не було так прикро за те, що саме ми цю хунту обрали на свою голову.

Відкоментуйте

Борис Колесніков, народний депутат, Партія регіонів (про коаліцію ПР і БЮТ):

— Про це говорять уже два роки. І що? Щось змінилося? Зараз говорити про таку коаліцію нема ніяких передумов. Отак завжди: хтось запустить якусь маячню, а я змушений коментувати.

Від чергового:

— А ваш соратник Дмитро Табачник вважає, що ця маячня і врятує країну...

Дід Мазай і...

Сергій Головатий, народний депутат, Партія регіонів:

— Що, Янукович схожий на діда Мазая, який рятуватиме цього потопляючого зайця у вигляді Снігуроньки?

Від чергового:

— О, цей потопляючий заєць сам кого хочеш відснігурить. Не вірите — спитайте у Діда Мороза, який схожий на Лазаренка.

Значок допоможе

Андрій Шевченко, народний депутат, БЮТ (при обговоренні закону про рекламу):

— Якщо так і далі піде, то здоров'я громадян можна буде поправити депутатським значком...

Від чергового:

— Тільки треба уточнити, до якого місяця цей значок прикладати: до голови чи до того місяця, яким ми думаємо?

Партизанські ігри

Тарас Стецьків, НУ—НС (про можливу коаліцію ПР і БЮТ):

— Сьогоднішня погоджувальна рада

в парламенті нагадала мені дитячий садок, бо основні учасники переговорів мовчали, як партизани...

Від чергового:

— Як би цей дитячий садок не пустив нас усіх під укіс...

Про динаміку

Віктор Ющенко, Президент України:

— Коли Тимошенко заявляє, що уряд Януковича крав зі швидкістю 60 доларів на секунду, то яку динаміку вони запропонують разом — 120, 150, 200?

Від чергового:

— Вікторе Андрійовичу, навчіться на решті радіти успіхам колег!..

Не віриться, що такого члена нам послав сам Бог

Леонід Черновецький, міський голова Києва:

— Я, мабуть, найвідоміший член Посольства Божого і горджуся цим...

Від чергового:

— Якщо Бог кого-небудь куди-небудь посилає і це стає всім відомо, то гордитися цим не завжди пристойно.

Мал. Василя ФЛЬОРКА, Миколи КАПУСТИ, Вадима СИМИНОГО, Михайла САЧКА.

Чергував по «Куреню» Віталій СУДДА.

Наступний номер газети «Голос України» вийде 10 червня 2009 року

Редактор номера Віталій СУДДА. Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА. Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ. ► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець. ► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. ► Рукописів не повертаємо. ► Листування з читачами — тільки на сторінках газети. ► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове. Ⓟ Платні матеріали.	Засновник — Верховна Рада України Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р. Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955. Передплатна ціна на 2009 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць. Ціна в роздрібній мережі — договірна.	Загальний тираж 150000. ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13. Зам. 1082 Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Газета виходить з 1 січня 1991 року.	Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4. ☎ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 503-68-72; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57; телефакс — 449-85-62. ✉ E-mail: mail@golos.com.ua — загальний reklama@golos.com.ua — відділ реклами let@golos.com.ua — відділ листів foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»	